

**2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
BEYPAZARI REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA KARŞI AİDİYET DUYGULARINI ARTIRAN
ETKENLERİN İNCELENMESİ**

Araştırma Çalışması

Dr. Çiğdem KEVEN AKLİMAN

Pelin ARAS DOĞAN

Havva GENÇTÜRK

Zeynep UYSAL

Ankara, 2024

ÖZET

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA KARŞI AİDİYET DUYGULARINI ARTIRAN ETKENLERİN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenleri incelemektir. Öğrencilerin okulda kendilerini değerli ve kabul edilmiş hissetmelerini sağlayan faktörlerin belirlenmesi, okul ortamlarının öğrencilerin sosyal ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlamasını hedefleyen eğitim stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Araştırma, okul yöneticilerine, öğretmenlere ve eğitim politikası geliştiricilerine, okul iklimini ve öğrencilerle ilişkilerini nasıl iyileştirebileceği konusunda değerli bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Beypazarı ilçesinde bulunan iki Anadolu Lisesinde okuyan 9,10 ve 11. Sınıf öğrencilerinden gönüllü olan 174 öğrenciye ders zamanında uygulanmıştır. RAM personeli tarafından hazırlanan anket formu öğrencilere doldurulmuştur. Çıkan bulgulara göre öğrencilerin okula aidiyet düzeyleri ortalamanın üstündedir. Öğrencilerin okul süresince duygularının olumu ya da olumsuz şekilde kararsız kalması dikkat çekmektedir. Araştırmada en dikkat çeken sonuç, okula aidiyet duygusu ile okulun öğrencilere kişisel sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişimimizi destekleyen bir ortam sağlamasının güçlü bir bağı olduğu bulunmuştur. Ayrıca okula aidiyet duygusunun etkinliklere katılım düzeyi, fırsat eşitliği, kişisel ilişkiler, fiziksel imkânlar ve sorunlar karşısında yetişkin desteği beklentileri gibi etkenlerle anlamlı bir şekilde ilişkisi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: aidiyet, ergenlik döneminde aidiyet, okula karşı aidiyet duygusu.

ABSTRAC

INVESTIGATION OF THE FACTORS THAT INCREASE HIGH SCHOOL STUDENTS' SENSE OF BELONGING TOWARDS SCHOOL

The purpose of this research is to examine the factors that increase high school students' feelings of belonging to school. Identifying the factors that make students feel valued and accepted at school will help develop educational strategies that aim to ensure that school environments contribute to the social and psychological development of students. The research aims to provide valuable information to school administrators, teachers and education policy developers on how to improve school climate and relationships with students. It was applied to 174 volunteer students in the 9th, 10th and 11th grades studying at two Anatolian High Schools in Beypazarı district, during class time. The survey form prepared by RAM staff was filled out by the students. According to the findings, students' levels of school belonging are above average. It is noteworthy that students' emotions remain ambivalent, either positive or negative, during school. The most striking result of the research was found to be a strong bond between the sense of belonging to the school and the school providing students with an environment that supports their personal social, academic success and career development. In addition, it was determined that the sense of belonging to the school was significantly related to factors such as the level of participation in activities, equal opportunities, personal relationships, physical facilities and expectations of adult support in the face of problems.

Key Words: belonging, belonging in adolescence, sense of belonging to school.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	II
ABSTRAC.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR.....	V
TABLolar LİSTESİ	VI
EKLER LİSTESİ.....	VII
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Okul Aidiyeti.....	5
1.1.1. Okula Aidiyet İle İlgili Temel Boyutlar.....	8
1.1.2. Ergenlik Döneminde Okula Aidiyet Duygusu.....	10
BÖLÜM II.....	15
2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	15
2.2. Yöntem.....	17
2.3. Veri Toplama Aracı.....	17
2.4. Süreç ve Örneklem.....	18
2.5. Demografik Bilgiler.....	18
2.6. Bulgular.....	19
BÖLÜM III.....	30
3.1. Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	30
KAYNAKÇA.....	37
Ek 1. Liseli Öğrencilerde Okula Aidiyet Duygusuna Yönelik Anket Çalışması.....	40
Ek 2. Okul İdareci ve Öğretmenlerine Yönelik Kitap ve Film Önerileri.....	42

KISALTMALAR

RAM : Rehberlik ve Araştırma Merkezi

vb. : ve benzeri

vd. : ve diğerleri

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Okula Aidiyet İle İlgili Temel Boyutlar.....	8
Tablo 2. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler.....	18
Tablo 3.Kendimi okuluma ait ya da okulumun bir parçası olduğumu hissedirim.....	19
Tablo 4. Okulumda olduğum zamanlar kendimi huzurlu, olumlu duygular içinde hissedirim.....	19
Tablo 5. Okulumuzun etkinliklerine katılmak benim için önemlidir.....	20
Tablo 6.Okulda katıldığım, görev aldığım etkinlikler sayesinde kendimi okuluma ait hissedirim...	21
Tablo 7. Bir problemle karşılaştığımda okulumdan yetişkin desteği almak benim için önemlidir.....	22
Tablo 8. Okulumuzun öğrencilere kişisel sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişimimizi destekleyen bir ortam sağlaması benim için önemlidir.....	23
Tablo 9. Okuldaki arkadaşlarım beni olduğu gibi kabul eder ve bana saygı duyar.....	24
Tablo 10. Okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sistemi benim okuluma karşı duygularımı olumlu hale getirmektedir.....	25
Tablo 11. Okulumuzun öğrencileri fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlaması benim için önemlidir.....	26
Tablo 12. Okulumuzun fiziksel ortamı kendimi rahat hissetmem için önemlidir.....	27
Tablo 13. Soru:11-Sınıf arkadaşlarının ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlar faktörler.....	28
Tablo 14. Soru:12-Öğretmenlerinizi ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler.....	28
Tablo 15. Soru:13-Okul idaresinin ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler.....	29
Tablo 16. Soru:14-Okul ortamında ne tür fiziki ve sosyal imkanlar ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler.....	30

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Liseli Öğrencilerde Okula Aidiyet Duygusuna Yönelik Anket Çalışması.....	40
Ek 2. Okul İdareci ve Öğretmenlerine Yönelik Kitap ve Film Önerileri.....	42

BÖLÜM I

GİRİŞ

Ergenlik, biyolojik, psikolojik ve sosyolojik açıdan birçok değişimin yaşandığı, bazen krizlerin ve zorlukların yoğun olarak görüldüğü, insan hayatında kişiliğin yapıtaşlarının daha da belirginleştiği bir süreçtir. Bireyin fiziksel ve hormonal gelişimi, toplumsal ilişkileri, ekonomik durumu ve duygusal gelişimi birbirini etkileyen faktörlerdir. Bu etmenlerin her biri ergenlik dönemi için de bireyde zorluklar yaratabilir, ergenin karşılaştığı güçlükleri daha da karmaşık hale getirebilir. Yani, ergenlik dönemi sadece gelişim alanlarının değişimiyle ilgili değil, bu değişimlerin birbirini etkileyerek kişiyi derinden büyüten bir süreçtir ve bireyleri ele alınırken kapsamlı bakış açısı geliştirmek önemlidir. Bu süreç, ergenin kendisini tanıma, toplum içindeki rolünü belirleme ve kişisel kimliğini geliştirme aşamasındaki bir karmaşıklık ifade eder. Ergenlik bireyin kendi ayakları üstüne durmaya çalıştığı, bağımsızlaşma ve kendini var etmeyi barındıran bir dönem olarak da değerlendirilebilir. Dönem içinde gerçekleşmesi gereken gelişim görevleri mevcuttur. Bu görevlerin içeriğini eğitim, olgunlaşma, değer anlayışı oluşturma, sağlıklı iletişim kurabilme vb. kavramlar oluşturmaktadır. Bu nedenle ergenliği sadece yaş almak şeklinde düşünmek doğru değildir (Gökdal ve Düşünceli, 2020).

Ergenliğin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılabilmesi için ergenin gelişim sürecinin tüm yönlerinin göz önünde bulundurulmasının önemli olduğu ifade edilmektedir. Ergenlik dönemi, fiziksel, duygusal, bilişsel ve sosyal birçok değişimi kapsayan karmaşık bir süreçtir. Bu süreç sadece bireyin bedenindeki değişikliklerle sınırlı değildir; aynı zamanda duygusal olgunlaşma, kimlik arayışı, sosyal ilişkilerdeki değişiklikler ve zihinsel gelişim de bu dönemde önemli bir yer tutar. Dolayısıyla, ergenliği sadece bir yönüyle ele almak, örneğin sadece fiziksel değişimlere odaklanmak, ergenin yaşadığı bu çok yönlü gelişimi anlamak için yetersiz kalabilir. Bu nedenle, ergenliği daha geniş bir perspektiften ele almak, onun tüm gelişim alanlarını, yani bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal yönlerini bir arada değerlendirmek daha doğru ve kapsamlı bir yaklaşım olacaktır. Bu bakış açısı, ergenlerin yaşadıkları süreci daha iyi anlamak, onlara uygun destek sağlamak ve sağlıklı bir gelişim süreci geçirmelerini sağlamak için oldukça faydalıdır.

İnsan çok yönlü bir varlıktır. İnsan, çok yönlü bir varlık olmasının birçok nedeni vardır. Bu çok yönlülük, biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel açıdan çeşitli özelliklerle açıklanabilir. Biyolojik yönü olarak insanlar, fiziksel özellikleri bakımından da çeşitlilik gösterirler. İnsan vücudu, farklı çevre koşullarına uyum sağlamak için çeşitli biyolojik yeteneklere sahiptir. Örneğin, insanların besinlerden enerji elde etme, hareket etme, düşünme, iletişim kurma gibi farklı biyolojik işlevleri vardır. İnsanlar, sadece fiziksel varlıklar değildir; aynı zamanda düşünme, hissetme ve anlam yaratma kapasitesine sahip zihinsel ve duygusal varlıklardır. Duygusal zeka, bireylerin empati kurma, başkalarının duygularını anlama ve duygusal tepkilerini yönetme yeteneklerini içerir. Zihinsel esneklik, insanları sürekli değişen bir dünyada uyum sağlamaya ve yeni bilgiler öğrenmeye olanak tanır. İnsanlar sosyal varlıklardır; yani topluluklar içinde yaşar, ilişkiler kurar ve kültürel bağlamda etkileşimde bulunurlar. İnsanlar arasındaki iletişim, işbirliği ve kültürel değerler, toplumsal yaşamın ve insan ilişkilerinin temel yapı taşlarıdır. Ayrıca, bireyler farklı sosyal rollerde bulunabilirler (örneğin, ebeveyn, arkadaş, iş arkadaşları); bu da onların farklı yönlerden gelişmelerine olanak tanır.

İnsanlar, bir topluluğun parçası olarak belirli kültürel bağlamda yetişirler ve bu kültürel bağlam, insanları etkileyen önemli faktördür. İnsanlar, kendi kültürel miraslarından, inançlardan, geleneklerden ve değerlerden beslenirler, aynı zamanda farklı kültürlerle etkileşimde bulunarak daha geniş bir perspektif geliştirebilirler. İnsanlar arasında bireysel farklılıklar vardır (kişiliği, yetenekleri, ilgi alanları, düşünme biçimleri vb.). Bazı insanlar sanatsal yeteneklere sahipken, bazıları ise bilimsel düşünceye yatkındır. Her birey, çeşitli yönlerden kendine özgüdür. İnsanlar, dünyayı sürekli olarak yeniden şekillendirme kapasitesine sahiptir. Yaratıcılık, insanların yalnızca doğrudan karşılaştıkları problemleri çözmelerine değil, aynı zamanda yeni fikirler geliştirmelerine de olanak tanır. Bu yenilikçi düşünce tarzı, insanları diğer canlılardan ayıran önemli bir özelliktir. Sonuç olarak, insanlar, biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel açılarından son derece karmaşık ve çok yönlü varlıklardır. Bu çok yönlülük, insanların çevreleriyle etkileşimlerini, kendilerini geliştirmelerini ve toplumlarını şekillendirmelerini mümkün kılar.

Bireyin hayatındaki en önemli gelişim alanı, sosyal alanıdır. Bireyin ilk sosyal çevresi, ailesidir ya da gelişiminde yardım sunan bakım verenleridir. Çocukluktan ergenliğe geçiş aşamasına kadar bireyler, bulunduğu ailesinin düşüncelerini, inançlarını ve davranışlarını sergiler ve ailenin aynası haline gelirler. İnsanın sosyal yönü, onun çevresindeki diğer varlıklarla iletişim içerisinde olmasını ve bulunduğu ailesinden

farklılaşmayı zorunlu kılar. Bireyler temel ihtiyaçlarının karşıladıktan sonra duygusal birtakım ihtiyaçlarını ve özellikle de aidiyet ihtiyacını karşılamak üzere pek çok sosyal ortamda diğer insanlarla iletişim kurarlar. İnsanın sosyalleşme sürecinde, ait olma duygusu, birey açısından önemli bir değer olarak kabul edilmektedir. Bu sebepten ait olma duygusunun bireyin toplumsal rolünün belirlenmesinde, onun toplumda statü kazanmasında önemli bir katkısı olduğu ifade edilmektedir (Şahan, 2007).

Aidiyet ihtiyacı, bir insanın sosyal varlık olarak çevresiyle kurduğu ilişkilerle doğrudan bağlantılıdır. Bu ihtiyacın karşılanması, bireyin psikolojik ve duygusal sağlığı üzerinde önemli bir etki yaratır. İnsanlar, ait oldukları gruplarla bağ kurduklarında, yalnızlık, izolasyon ve dışlanma gibi olumsuz duygulardan kaçınmış olurlar. Bu bağlar, hem bireysel psikolojiye hem de sosyal uyuma katkı sağlar. Çevreyle kurulan duygusal bağ ve iletişim, kişinin kendisini tanımasına, anlamlı ilişkiler kurmasına ve kendilik duygusunu pekiştirmesine yardımcı olur. Bu bağlamda, bireyin aidiyet duygusunun derecesi, onun gruptaki katılım isteğini, sosyal etkileşimlerini ve uyum süreçlerini etkiler. Aidiyet duygusu güçlüyse, birey gruba daha aktif katılma eğiliminde olabilir ve sosyal ilişkilerde daha fazla güven duyabilir. Ancak bu duygu zayıf olduğunda, birey sosyal ortamlarda çekilebilir, yalnızlık hissi yaşayabilir ve toplumsal uyumda zorluklarla karşılaşabilir. Bilişsel süreçler de bu noktada önemli bir rol oynar.

İnsanlar, aidiyet duygusu ile ilgili farkındalıklarını bilişsel olarak işlerken, sosyal normlara uyma veya onlara karşı gelme, yalnızlık duygusunu ya da sosyallik arzusunu deneyimleme gibi davranışları şekillendirirler. Bu süreçlerin, kişisel tutumlar ve duygusal yansımalarla birleşmesi, bireyin sosyal dünyasında nasıl hareket ettiğini belirler. Sonuç olarak, aidiyet ihtiyacı, bireyin sadece temel sosyal ilişkiler kurma gereksiniminden daha fazlasını ifade eder. İnsanların kendilerini bir grup içinde görmek ve kabul edilmek istemeleri, yaşam kalitesini ve psikolojik iyilik hallerini önemli ölçüde etkileyebilir. Bu bağlamda, aidiyet duygusu, yalnızca sosyal bir gereklilik değil, aynı zamanda psikolojik sağlığın ve sosyal uyumun temel taşlarından biridir.

Bireyin psikososyal bir varlık olarak toplumsal ve sosyal bir bağ kurma ihtiyacına dair değerlendirmeler yapılmaktadır. İnsanın, yalnızca biyolojik olarak değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal olarak da bir topluluğa ait olma gereksinimi olduğunu bilmekteyiz. Bu ihtiyacın temelinde, insanların kendilerini bir grup içinde değerli, kabul edilmiş ve önemli hissetme arayışı yatar. Bireylerin "birliktelik ihtiyacı" ifadesi, bireyin yalnızca fiziksel

olarak değil, aynı zamanda duygusal ve toplumsal olarak da diğer insanlarla bağ kurma gereksinimini ifade eder. "Ait olma duygusu" ise, bireyin toplumun bir parçası olma, bir grup içinde kabul edilme ve değer görme isteğini temsil eder. Birey, bu ihtiyacı karşılayabilmek için, bazen çok küçük olaylarda bile bir başkasına ihtiyaç duyar. Örneğin, bir birey bir topluluk içinde kabul edilmediğinde ya da yalnız kaldığında aidiyet duygusunun eksikliği hisseder. "Aidiyet" kavramı, sadece bir grup içinde yer almakla kalmaz; aynı zamanda o grubun değerlerini, ihtiyaçlarını ve sosyal sistemini kabul etme ve bu sistemin parçası olma sürecini de içerir. Yani, aidiyet duygusu, bireyin bir topluluğa katılmasının ötesinde, o topluluğun bir parçası olarak kabul edilme ve ona katkıda bulunma sürecidir. Sonuç olarak, bu bireyin hayatı boyunca varoluşsal bir gereksinim olarak "birliktelik" ve "aidiyet" arayışı vardır; bu gereksinimler, insanın toplumsal yapılar içinde yer almasına, değer kazanmasına ve kabul görmesine yönelik temel motivasyonlar arasında yer almaktadır.

Bireylerin yaşamının bütününe vurgu yapan ve *Bireysel Psikolojinin* kurucusu olan Adler'e göre bireyler sosyal faktörlerle motive olmaktadır. Bu nedenle ait olma duygusu çok önemlidir (Corey, 2008). Maslow'un (1962) ihtiyaçlar hiyerarşisinde ait olma, temel ihtiyaçlar içerisinde yer almakta olup bir gruba ait olma, başkaları tarafından kabul edilme, sevmeye ve sevilme gibi ihtiyaçları kapsamaktadır. Ergenlik, bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak değişim geçirdiği bir dönemdir. Bu dönemde, gençler kimliklerini oluşturma sürecine girerler, yani "Ben kimim?" sorusuna cevap ararlar. Kimlik gelişimi, ergenin toplum içinde nasıl bir yer edinmek istediği, değerleri, inançları ve gelecekteki hedefleri belirlediği önemli bir süreçtir. Ergenlik döneminde bireylerin aidiyet duygusu, çok daha belirgin hale gelir. Aidiyet, bir grubun parçası olma, o grup tarafından kabul edilme ve saygı görme ihtiyacıdır. Ergenler, bu dönemde arkadaş grupları, aile, okul gibi sosyal çevrelerde kendilerini kabul edilmiş ve değerli hissedebilmek isterler. Bu aidiyet duygusu, kimliklerini güçlendirir ve kişisel gelişimlerini destekler. Toplumda bir statü, yer edinme arayışı içindedirler. Statü, bireyin toplumdaki pozisyonunu, başkaları tarafından nasıl algılandığını ve sosyal ilişkilerdeki konumunu ifade eder. Ergenlik döneminde statü, genellikle arkadaş grupları ve okul ortamındaki başarılarla ilgili bir kavramdır. Birey, sosyal çevresinde saygı görmek ve tanınmak ister. Bireylerin üst benlik ihtiyaçları mevcuttur. Üst benlik, bireyin ideal benlik algısını ve kendisine dair yüksek beklentilerini ifade eder. Ergenler, bu dönemde yalnızca kimliklerini değil, aynı zamanda kendilerine dair ideal bir imaj oluştururlar. Bu ideal benlik, ergenin hayatta başarılı olma, bağımsızlık kazanma ve kendine güven duygusunu pekiştirme arzusunu yansıtır. Ergenlik döneminde, bireylerin motivasyonu ve

güdülenmesi, kimlik geliştirme ve sosyal kabul edilme arayışı ile doğrudan bağlantılıdır. Ergen, hem içsel hem de dışsal faktörlerden etkilenecek, başarıya ulaşmak, statü kazanmak, aidiyet duygusunu pekiştirmek gibi hedefler doğrultusunda güdülenir. Bu, onların hayatta ilerlemelerini ve büyümelerini sağlayan bir güdülenme kaynağıdır. Ergenlik döneminde bireyin kimlik gelişiminin önemli bir parçası olarak aidiyet, statü ve üst benlik ihtiyacı olarak öne çıkmakta ve bu ihtiyaçları bireyin hayatta güdülenmesini (motivasyonunu) sağlamaktadır.

Ait olma; başkalarına karşı hissedilen ilgi ve bağlılık hissi, aidiyet duygusu ise okula, sınıfa üye olma, destek ve kabul görme gibi birçok kavramı içermektedir (Kılıçoğlu, Acat ve Karadağ, 2015). Aidiyet duygusunun bireyin hayatındaki psikolojik ve sosyal işlevsellikle olan ilişkisi vurgulanmaktadır. Aidiyet duygusu, bireylerin bir grup, topluluk veya sosyal yapıya bağlılık hissetmelerini ifade eder. Bu duygu, insanların hem psikolojik hem de sosyal anlamda daha sağlıklı ve işlevsel olmasına yardımcı olabilir. Bireylerin kendilerini bir gruba ait hissettiklerinde daha sağlıklı bir şekilde sürdürdükleri, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabildiklerini araştırmaların sonuçlarında görmekteyiz. Aidiyet hissi, bireylerin kendilerini güvende hissetmelerine, sosyal destek almalarına ve genel olarak psikolojik iyilik hallerinin ve yaşam kalitelerinin artmalarına katkı sağlar. Bu da onların sosyal ilişkilerde daha başarılı olmalarını ve kendilerini ifade etmelerini destekler. Bireyler aidiyet ihtiyaçlarını karşıladıklarında, bu ihtiyacın karşılanmasının psikolojik ve sosyal açıdan olumlu sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Bu olumlu sonuçlar arasında artan özsaygı, daha güçlü sosyal bağlar, psikolojik iyilik hali ve genel yaşam memnuniyeti gibi faktörler yer alabilir.

1.1.Okul Aidiyeti

Okul, sadece eğitim alınan bir yer değil, aynı zamanda öğrencilerin kişisel gelişimlerinin gerçekleştiği, sosyal becerilerinin geliştiği, arkadaşlıklar kurdukları ve hayatla ilgili pek çok deneyimi edindikleri bir ortamdır. Öğrenciler günlerinin büyük bir kısmını okulda geçirdikleri için, okulun onların yaşamında çok önemli bir yer tuttuğu ifade edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, okul sadece akademik bilgi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin sosyal, duygusal ve psikolojik gelişimlerine de katkı sağlar.

Öğrencilerin okulda değerli olduğuna ve desteklendiğine ilişkin algıları, okul aidiyeti olarak kavramsallaştırılmaktadır (Bursalı, 2020). Okula başlama ile sosyalleşmenin ilk adımlarını atan bireyler üzerinde arkadaşlarının etkisi görülmeye başlamakta ve bu etki

ergenlik döneminde üst seviyelere ulaşmaktadır. Zamanının büyük bir kısmını okulda geçiren bir birey için okul kavramı önemli bir sosyal ortam olarak ele alınabilir (Gökdal ve Düşünceli, 2020). Okulda aidiyet duygusunun gelişimi ve öğrencilerin sosyalleşme süreçleri üzerinde durulmaktadır. Öğrencilerin okulda değerli hissettiklerinde ve desteklendiklerinde okul aidiyetinin güçlendiği ifade edilmektedir. Okulun, öğrencilere kendilerini önemli ve değerli hissettiren bir yer olması, onların okula bağlılıklarını artırır ve okula aidiyet duygusunu pekiştirir. Bu da öğrencilerin okulda daha fazla katılım göstermelerine ve okulun amaçlarına daha fazla değer vermelerine yol açar. Okula başlama süreciyle birlikte öğrencilerin sosyalleşmenin ilk adımlarını attığı ve bu sosyalleşmenin arkadaş çevresinin etkisiyle geliştiği belirtilmektedir. Ergenlik dönemine gelindiğinde, arkadaşların etkisi daha da belirgin hale gelir ve bu, öğrencinin kimlik gelişimi ve okulda aidiyet duygusunun şekillenmesinde önemli bir rol oynar. Arkadaşlık ilişkileri, öğrencilerin okul ortamına uyum sağlamasında ve kendilerini okulda daha bağlı hissetmelerinde etkili olur. Okulun sadece akademik bir yer değil, aynı zamanda bir sosyal ortam olarak da önemli olduğuna vurgu yapılmaktadır. Öğrenciler zamanlarının büyük bir kısmını okulda geçirdiği için okul, onların sosyal ilişkilerini geliştirdiği, kimliklerini şekillendirdiği ve kendilerini ifade edebildikleri önemli bir sosyal alan olarak kabul edilir. Bu durum, okulun eğitimsel değil, aynı zamanda sosyal anlamda da öğrencilerin hayatındaki kritik bir yer olduğunu gösterir.

Kılıçoğlu'na (2014) göre okula aidiyet duygusu, eğitim ve psikoloji ile bağlantılı olan bir kavramdır. Salgın dönemiyle birlikte okul aidiyet kavramı daha çok ön plana çıkmıştır ve akademik başarı, okul terki, motivasyon, umutsuzluk duygusu, yalnızlık ve psikolojik iyi oluş gibi kavramlarla bir arada anılmaktadır. İyimserlik, güven, öz yeterlik, psikolojik iyi oluş, işbirliği içinde çalışma, başkalarıyla etkileşimde bulunma, sosyallik becerilerini bir araya getirir. İnsan hayatında birçok amaca hizmet eden etmenlerle anılan bir kavram olmasının yanında geniş bir ölçekte yapılması gereken araştırma konusu haline gelmiştir.

Aidiyet duygusu, öğrencilerin okula duyduğu bağlılık ve okula karşı geliştirdikleri duygusal bağları ifade eder. Öğrencilerin okula karşı hassasiyet hissetmeleri, sadece okulun fiziksel ortamına değil, aynı zamanda okulun değerlerine, kültürüne ve amaçlarına da saygı göstermelerini içerir. Okula aidiyet, öğrencilerin okulun hedeflerine değer vermesi, bu hedeflere katkıda bulunmayı istemesi ve okulu bir parçası gibi hissetmesiyle güçlenir. Bu duygu, öğrencilerin okulda daha motive olmalarını, başarı için çaba göstermelerini ve okula katılımda bulunmalarını teşvik eder. Sonuç olarak, okulun amaçlarıyla özdeşleşen bir öğrenci, okulun genel gelişimine ve başarısına önemli katkılar sağlayabilir.

Okul aidiyeti, öğrencilerin akademik başarılarını ve sosyal-duygusal öğrenmelerini etkileyen faktörlerden biridir. Öğrenciden okul ortamında beklenen bilişsel düzey, kendisini okulun anlamlı, değerli ve vazgeçilemez ögesi olarak hissetmesi ve davranışlarını olumlu anlamda okulun yararına olacak şekilde belirlemesidir. Öğrencinin kendini okul ortamına ait hissetmesinin onun hem akademik başarısını hem de kişisel ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkileyen bir etkidir (Arslan ve Tanhan, 2019). Bu sosyal ortamın üyelerinin birbirleriyle sağlıklı iletişim kurabildikleri, okul-sınıf ortamında kendini ifade edebildikleri, bir gruba ait olmanın hissiyatını yaşayabildikleri bir yapıda olması beklenir (Günalan, 2018). Birey bu yapıda hem sosyolojik hem de psikolojik ihtiyaçlarını giderir.

Okulun ergenler üzerindeki etkilerini çok yönlü bir şekilde ele alınmaktadır. Uzun yıllarını okulda geçiren ergenler için, yeteneklerini ve becerilerini keşfetme ve geliştirme imkânı sunulur. Okul, öğrencilerin kendilerini test edebileceği, sınavabileceği bir ortam sağlar. Bu süreç, ergenlerin kişisel gelişimlerini ve potansiyellerini anlamalarına yardımcı olur. Ergenler kendileri için örnek rol modellerle karşılaşma fırsatı bulur. Öğrenciler okulda öğretmenler, arkadaşlar veya okul yönetimi gibi çeşitli kişilerden örnek alabilirler, bu da onların kişilik gelişimine önemli bir katkı sağlar. Bu, öğrencilerin doğru değerleri öğrenmeleri ve sağlıklı bir kişilik geliştirmelerini teşvik edebilir. Okulun yalnızca olumlu etkiler sunmadığı, aynı zamanda bazı olumsuz davranışların da öğrenilebileceği bir yer olduğu vurgulanmaktadır. Özellikle ergenlik dönemi, öğrencilerin sosyal ilişkilerinin şekillendiği ve gruplara dahil oldukları bir süreçtir. Bu süreçte okul, çeteleşme gibi olumsuz davranışların ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilir. Dolayısıyla, okulun hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratabilen bir ortam olduğu belirtilmektedir. Okulun ergenlerin hem kişisel gelişimlerinde hem de sosyal davranışlarında önemli bir rolü vardır; ancak bu ortamda karşılaşılan olumlu ve olumsuz etkileşimler, öğrencilerin gelişim süreçlerini şekillendirir.

Eğitim alanında uluslararası araştırmalar yapan kuruluş Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Küresel Eğitim İzleme Raporu'nda (2020) okulun tüm paydaşlarının katılımı ve okul aidiyetinin artırımını destekleyen kapsayıcı eğitim yaklaşımına odaklanmıştır. Kapsayıcı eğitimin; okul lideri, öğretmenler, okul personeli, öğrenci ve velilerin iş birliği yaptığı, okulun tüm üyelerinin birbirlerine karşı saygılı davranmalarının teşvik edildiği, öğrenci çeşitliliğine önem verilen, öğrencilerin kendilerini değerli hissettikleri ve birbirlerine değer verdikleri bir okul kültürünün oluşturulması ile sağlanacağı vurgulanmıştır.

1.1.1. Okula Aidiyet İle İlgili Temel Boyutlar:

Tablo 1. Okula Aidiyet İle İlgili Temel Boyutlar

Okula Aidiyet Duygusu	Öğrencilerin okuldaki diğer kişilerden ne düzeyde onay aldığına, kendisine ne kadar saygı duyulduğuna, etkinliklere ne miktarda dâhil edildiğine ve desteklendiğine ve desteklendiğine dönük kişisel duygularını ifade eder (Ümmet vd., 2019).
Öğrencilerin akranlarıyla ilişkisi	Arkadaşlık, arkadaşlık kurma ve iletişimde kalma durumları (Bollmer, Milich, Harris ve Maras, 2005).
Öğrencilerin öğretmenleriyle ilişkisi	Öğretmenler ile olan paylaşım ve iletişim, öğretmene tutum
Öğrencilerin okul idaresiyle ilişkisi	Öğrencilerin okulu yöneten, okuldaki faaliyetlerden sorumlu olan okul idaresiyle olan iletişimi ve yöntemleri

Bireyin hayatı boyunca devam eden aidiyet ihtiyacı bulunmaktadır. Aidiyet duygusu, kişinin kendisini bir grup ya da toplumun parçası olarak hissetmesi anlamına gelir ve bu ihtiyaç, yaşamın farklı aşamalarında farklı şekillerde ortaya çıkar. İlk çocukluk yıllarında bireyin en temel aidiyet duygusu, aileye yöneliktir. Çocuk, kendisini ailesine ait hisseder, ailenin ona sunduğu güven, sevgi ve bağlılık, onun dünyaya ve diğer insanlara karşı duygusal bir bağ kurmasını sağlar. Bu dönemde, aileye ait olma duygusu, gelişimin temelini oluşturur. Ergenlik yılları, aidiyet duygusunun en güçlü hissedildiği döneme işaret eder. Ergenlik, bireyin kimlik arayışı ve bağımsızlık kazanma sürecidir. Bu süreçte ergenler, aileden biraz daha uzaklaşan ergen, arkadaşlar, okul grupları, sosyal çevre ve çeşitli toplumsal kurumlarla daha fazla etkileşimde bulunur. Kendisini bir grup içerisinde kabul edilmiş ve değerli hissetme ihtiyacı oldukça yoğundur. Ergen, "kendi kimliğini bulma" çabası içinde toplumsal aidiyet arayışı içine girer. Yetişkinlik ve sonrasındaki yıllarda aidiyet duygusu, zamanla aileden toplumsal yapıya, kurumsal ilişkilere ve geniş anlamda toplumla bağ kurma ihtiyaçlarına evrilir. Yetişkinlikte birey, ailesine ek olarak iş hayatı, arkadaş çevresi, inandığı değerler veya bağlı olduğu bir toplulukla daha fazla aidiyet hisseder. Her aşamada, birey farklı gruplarla ve sosyal yapılarla daha güçlü bağlar kurarak, kendini tanıma ve dünyada bir yer edinme çabasına girer.

Okulda aidiyet duygusu, öğrencinin okul topluluğu içinde ne kadar değerli ve kabul edilmiş hissettiğiyle doğrudan ilişkilidir, kişinin aidiyet ihtiyaçlarının karşıladığı mekanlardan biridir. Okula aidiyet duygusu, öğrencinin okuldaki öğretmenler, arkadaşlar ve okul personeli tarafından kabul edilme, saygı görme ve değerli hissetme durumunu ifade eder. Öğrenci, okulda sadece var olmakla kalmayıp aynı zamanda etkinliklere katılmak, okul kültürüne dahil olmak ve destek almak gibi deneyimlerle bu aidiyet duygusunu pekiştirir. Bu durum, öğrencinin hem psikolojik hem de sosyal açıdan okula olan bağlılığını artırır. Aidiyet duygusu, öğrencilerin okulda kendilerini güvende hissetmelerine, motivasyonlarının artmasına ve okul başarılarının yükselmesine katkıda bulunabilir. Okula aidiyet duygusunun öğrencinin okul topluluğuna olan bağlılığını, kabul edilme ve değer görme hissini nasıl şekillendirdiğini vurgulanmaktadır. Okula aidiyet duygusu, öğrencinin öğretmenleri ve arkadaşlarıyla olan etkileşimlerinden, onaylanma, saygı duyulma, etkinliklere katılma ve desteklenme gibi deneyimlerinden beslenir. Bu duygular, öğrencinin okula entegrasyonunu ve okul ortamındaki genel başarısını etkiler. Ayrıca, aidiyet duygusu akademik performans, motivasyon ve öz yeterlik gibi faktörlerle de ilişkilidir. Okulda kendini kabul edilmiş ve desteklenmiş hisseden öğrenciler, daha fazla katılım gösterir ve okul yaşamına daha güçlü bir şekilde dahil olurlar.

Dewey ve Vygotsky, eğitimin sosyal bir süreç olduğunu ve öğrenmenin sosyal bir ortamda gerçekleştiğini ileri sürmektedir. Dewey öğrencilerin kişilerarası ihtiyaçlarının karşılanması ve deneyimleyerek öğrenmelerin gerçekleşmesi için iş birliğinin önemi üzerinde durmuştur. Öğrenci ve öğretmenler bir topluluğun üyesi olduklarında ve kendilerini bir grubun parçası hissettiklerinde iş birlikli öğrenme gerçekleşmektedir (Osterman, 2000). Bandura ise sosyal öğrenme kuramında, öğrencilerin başkalarının davranış, tutum ve duygusal tepkilerini gözlemleyerek, model alarak ve taklit ederek öğrendikleri savunmaktadır (Bandura, 1977). Okulda olumlu doğru rol modellerle karşılaşan ve bir gruba ait hisseden öğrencilerin öz yeterliklerinin ve okul aidiyetlerinin artması beklenmektedir (Çelik ve Sezgin, 2024).

Öğrencilerin okula aidiyet duygusunu geliştirmelerinde sosyal katılımın ve destekleyici okul ortamlarının önemi vurgulanmaktadır. Öğrencilerin okulda kendilerini güvende hissetmeleri, öğretmenlerin ve akranlarının onlara destek olmaları, okul aidiyetini pekiştiren temel unsurlar arasında yer almaktadır. Okul liderlerinin, olumlu bir okul iklimi oluşturarak öğrencilerin sosyal etkileşimlerini teşvik etmeleri gerektiği ifade edilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının karşılandığı, saygı ve kişisel gelişimin

vurgulandığı ortamlar, aidiyet duygusunu güçlendirir. Bu tür ortamlarda öğrenciler, akranlarıyla daha sağlıklı ilişkiler kurar ve olumsuz davranışlardan, örneğin akran zorbalığından daha az etkilenirler. Özellikle, bireyselleştirilmiş hedeflerin ve başarıyı teşvik eden bir okul kültürünün öğrencilerin aidiyet duygusunu pekiştirdiği belirtilmektedir.

Bağlanma, ait olma ve kabul görme duygusu, özellikle çocukluk ve gençlik döneminin en temel gereksinimlerinden biridir. Ergen bireylerde aidiyet duygusu; cinsiyet, yaş, eğitim, çevreyle olan ilişkiler, okul ortamı, amaçlı etkinliklere katılma ya da dahil edilme, özsaygı ve kendisine gösterilen saygı, aile desteği, işlevsellik, olumlu gelecek beklentisi, özgüven ve kişilik özellikleri ile şekillenmektedir. Bu ve benzeri faktörler, öğrencilerin gelecekteki meslek seçimini, kariyerindeki başarı durumunu ve toplumdaki rolünü etkilemesi açısından dikkat çekmektedir (Ümmet, vd. 2019).

1.1.2.Ergenlik Döneminde Okula Aidiyet Duygusu

Ergenlik dönemi Erikson (1968) tarafından iç çatışmalar ve kimlik krizi ile özdeşleştirilmektedir. Böylesi bir süreçte ergenler yaşam koşulları için oldukça belirleyici olan ortaöğretim sürecine başlamakta ve ortaöğretimlerini sürdürmektedir. Erken ergenlik ve ergenlik dönemi, öğrencilerin kimlik gelişimi açısından önemli bir süreçtir. Erikson'un sosyal gelişim dönemlerinden kimlik geliştirmeye karşı rol karmaşası sürecinde yer alan öğrenciler, bu dönemde yetişkinlik dönemleri için kimlik arayışına girmekte ve sosyal çevrelerinde bulunan kişileri taklit etmekte ve onlarla özdeşleşmektedir (Erikson, 1959). Erken ergenlik dönemi ve ortaokula geçişin aynı zaman diliminde gerçekleşmesi, öğrencilerin okula olan aidiyet duygusunu nasıl etkilenebileceği araştırmalarda açıklanmaktadır. Ergenlik dönemiyle birlikte öğrencilerin öz-bilinçlerinin artması, sosyal ilişkilerde daha fazla akran odaklı olmalarına yol açar. Ayrıca, ortaokulda branş öğretmenleriyle daha az kişisel temas kurmaları, öğrencilerin okul topluluğuyla bağlarını zayıflatabilir. Bu faktörler, öğrencilerin okula aidiyet duygularının azalmasına neden olabilir, çünkü öğrenci, okuldaki diğer bireylerle daha az bağlantı kurduğunda kendini daha az bağlı hissedebilir.

Öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerileri açısından kritik bir öneme sahip olan okul aidiyeti konusunun bütüncül bir yaklaşımla derinlemesine incelenmesi

önemli görülmektedir (Çelik ve Sezgin, 2024). Bu dönemde ergen fiziksel, bilişsel, duyuşsal bir takım değişikliklere uyum sağlama gayreti içindedir (Bursalı, 2020). Bu dönemde duygusal dalgalanmalar sıkça yaşanır ve öğrencinin duygusal gelişimi için okul ortamındaki destek büyük önem taşır. Öğretmenler ve arkadaşlar tarafından sağlanan duygusal destek, öğrencinin kendini güvende hissetmesine ve gelişimini sağlıklı bir şekilde sürdürmesine yardımcı olur. Ergenin duygusal açıdan sağlıklı bir gelişim göstermesi için okulda güçlü bir sosyal destek ağına ihtiyaç duyduğu söylenebilir.

Ergenler, vakitlerinin büyük kısmını okulda diğer bireylerle geçirdikleri için okul, onların sosyal ve duygusal gelişim ihtiyaçlarını karşılayan bir ortamdır. Özellikle lise çağındaki öğrencilerin okula aidiyet duygusu, gelişimsel açıdan kritik bir görevdir. Aidiyet duygusunun ergenin duygusal dünyasında merkezi bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Ayrıca, aidiyetin oluşmasında, öğrencinin okulda kabul edilme düzeyi ve diğer bireylerle etkileşimlerinin önemli olduğu belirtilmektedir. Bu da, öğrencinin sosyal bağlarının güçlendirilmesinin aidiyet duygusunu pekiştireceğini gösterir.

Okula aidiyet, akran etkileşimleri ve öğretmenlerle olan ilişkileri bu dönemde daha yoğun şekilde gelişmekte ve değişmektedir (Özdemir ve Sağkal, 2016). Yaşam dönemleri içinde kırılma noktası diye adlandırılan ergenlik döneminde olan bireyler, güçlü bir şekilde ait olma duygusuna sahiptir. Okulda bireylerin aidiyet hislerinin oluşması için kişinin kendine özgü bir egemenlik alanı olması ve ya rahat davranışlar sergileyebileceği bir çevre olması gerektiği üzerinde durulmaktadır (Arıkan,2015). Ayrıca okulda öğrencilerin aidiyet duygusunun gelişmesi için gerekli olan çeşitli faktörlere dikkat çekilmektedir. Öğrencilerin kendilerini rahat hissedebileceği ve özgürce davranabilecekleri bir ortamın olması, aidiyet duygusunun oluşmasında önemli bir unsurdur. Ayrıca, okul ikliminin güvenli ve başarıyı teşvik edici bir yapıya sahip olması, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve idareciler arasında pozitif ilişkiler kurulması, öğrencilerin sosyal bağlantılarını güçlendirir. Okulun fiziksel altyapısı, sosyo-kültürel etkinliklerin çeşitliliği, akademik programların öğrencilerin psikososyal gelişimlerine uygunluğu ve okulda şiddet gibi olumsuz unsurların olmaması, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını ve memnuniyetlerini artıran faktörlerdir. Tüm bu etkenler, öğrencilerin okullarına duyduğu aidiyet duygusunu pekiştiren unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

Okula bağlılık öğrencilerin okulla ilgili olumlu duygularının yanında okul faaliyetlerine katılmasını da içermektedir (İhtiyaroğlu ve Demir, 2015). Fredricks,

Blumenfeld ve Paris (2004) çalışmalarında okul bağlılığını üç boyutta incelemişlerdir. Bunlar; davranışsal, duyuşsal ve bilişsel boyut kapsamında ele alınır. Davranışsal boyut öğrencilerin faaliyetlere katılım düzeyini ifade eder. Bu bakış açısıyla gözlemlenebilen bir içeriğe sahip olduğu yorumuna gidilebilir. Duyuşsal boyutun okul ortamında bulunan diğer bireylere ilişkin tutumunu oluşturduğu ifade edilmektedir. Duyuşsal bağlılığı yüksek olan öğrencilerin okuldaki faaliyetlere karşı pozitif bir tutum sergiledikleri belirtilmektedir. Aynı zamanda ders içinde de ilgili ve hevesli bir görünüm çizerler. Bilişsel bağlılık öğrencilerin özveri ve zihinsel performans göstermeye istekli olmalarını karakterize etmektedir. Zor ve uğraştırıcı konular karşısında gösterilen zihinsel süreçler bilişsel bağlılığını ifade etmektedir. Öğrencilerin öğrendiklerini niçin ve nasıl yaptıkları konusunda düşüncesel süreç içine girmeleri de bilişsel bağlılıktır (Arastaman, 2009). Bu kapsamda okul bağlılığının bilişsel boyutu yüksek olan öğrencinin “nasıl” ve “niçin” soruları yardımıyla etkili başa çıkma stratejilerini kullandığı düşünülebilir (Gökdal ve Düşünceli, 2020). Sevildiğini ve o grupta var olduğunu aidiyet duygusu ile anlar. Ergenlik döneminde olan birey ait olma ihtiyacını karşıladığında kendisine ve çevresindeki bireylere saygı duyar, öğretmen ve akranlarıyla daha iyi ilişkiler içindedir, çevresindeki olaylara karşı duyarlıdır, becerilerinin farkındadır, sınırlarını bilir, yüksek özsaygısı mevcuttur, yaşamdan doyum alır. Zamanlarının önemli bir kısmını okulda geçiren öğrencilerin okula aidiyet duygusunun gelişmesi, birbirlerine olan bağlılıkları, kendilerini okulda daha mutlu, huzurlu ve güvende hissetmelerini sağlar. Aidiyet duygusundaki eksiklik, bireylerde sosyalleşememe ve yalnızlık duygularına sebep olabilmektedir.

Okula aidiyet duygusunun öğrencilerin duygusal dünyasında önemli bir rol oynadığını ve okul ortamının, öğrencilerin hem olumlu hem de olumsuz duyguları deneyimleyebileceği bir yer olduğunu belirtilmektedir. Okula aidiyet duygusu, öğrencinin okulda mutlu ve hoşnut hissetmesiyle ilişkilidir, bu da öğrencinin okul topluluğuna dahil olma ve kabul edilme hissiyatını pekiştirir. Diğer yandan, dışlanma gibi olumsuz durumlar, öğrencilerde kıskançlık, yalnızlık ve anksiyete gibi duygulara yol açabilir. Bu, öğrencinin okula aidiyet duygusunu zayıflatabilir. Okulun bir yaşam alanı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin bu duyguları okulda sıklıkla deneyimleyebilecekleri vurgulanmaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin ve akranlarının öğrencilerle kurduğu olumlu etkileşimlerin, öğrencilerin aidiyet duygularını güçlendirdiği belirtilmektedir. Sosyal bağların gücü, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artıran önemli bir faktördür. Ayrıca bu değişkenler öğrencilerin akademik, sosyal ve psikolojik gelişimleri açısından oldukça

önemli bir role sahiptir (Özgök ve Sarı, 2016). Zamanlarının önemli bir kısmını okulda geçiren öğrencilerin okula aidiyet duygusunun gelişmesi, birbirlerine olan bağlılıkları, kendilerini okulda daha mutlu, huzurlu hissetmelerini sağlar. Öğrencilerde okula devamsızlık yapma davranışlarını azaltmaktadır. Bu sayede okula aidiyet duygusu arttıkça akademik başarıları artmakta, başarısızlık korkuları azalmakta, kendilerini yetkin hissetmektedirler. Psikolojik olarak ergen bireylere okula aidiyet duygusunun katkısı, depresyon, intihar girişimi, ümitsizlik, umutsuzluk ve anksiyete düzeylerinin azalması ve riskli davranışların ortaya çıkma olasılığının düşmesidir.

Okula aidiyet duygusu riskli öğrenciler açısından daha fazla dikkat edilmesi gereken bir konudur. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük, özel gereksinim ihtiyacı olan, sosyal beceriler açısından düşük seviyede olan ya da sosyal destek görmeyen öğrenciler, bu konuda daha öncelikli hale gelmektedir. Bu öğrenciler diğer öğrencilere oranla okula karşı daha çok umutsuzluk ya da yalnızlık duyguları hisseder, öğrenme süreçlerine karşı ilgileri düşük olur, geliştirilen olumsuz tutumlar nedeniyle süreçten kaçarlar ve okul terki davranışları sergiledikleri bilinmektedir.

Öğrencilerin okula aidiyet duygusunun, onların okul başarıları, devamsızlıkları ve okul terkleri üzerinde önemli bir etkisi olduğunu vurgulanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının çalışmasında (2013), öğrencilerin okula karşı olumsuz tutumlarının, okuldan uzaklaşmalarına ve okulu terk etmelerine yol açabileceği belirtiliyor. Okul yönetimi, öğretmenler, aile ve çevre gibi faktörlerin yanı sıra öğrencilerin bireysel sorunları da bu olumsuz tutumların oluşmasına neden olabiliyor. Okula bağlılıkları düşük olan öğrenciler, okula olan ilgisizlik nedeniyle derslere katılımda zorlanmakta, sorumluluk almakta güçlük çekmekte ve bu da devamsızlık, sınıf tekrarı ve okul terkine yol açmaktadır. Ayrıca, okul yöneticilerinin izlediği disiplin politikaları, okulda sosyal ve sportif etkinliklerin düzenlenmesindeki aksaklıklar ve okulda demokratik bir kültürün olmaması gibi sorunların öğrencilerin aidiyet duygusunu zayıflattığı ifade edilmektedir. Öğretmenlerin tutum ve davranışları, öğrencilerle kurdukları iletişim biçimleri ve öğrencilerin arkadaş grupları da bu süreci etkileyen unsurlar arasında yer almaktadır. Okulda kendini bir parça olarak görmeyen öğrenciler, arkadaş edinmekte zorluk çekmekte ve okul yönetimiyle samimi ilişkiler kuramamaktadır. Öğrencilerin okula karşı aidiyet duygularının zayıf olması, onların okuldan uzaklaşmalarına ve eğitim süreçlerinde başarısız olmalarına yol açmaktadır. Bu da okulun sosyal ve psikolojik ortamının öğrencilerin eğitimdeki başarılarını nasıl şekillendirdiğine dair önemli bir gösterge sunmaktadır.

Okula ait olduklarını ve okul topluluğu tarafından sürekli önemsendiklerini hisseden öğrenciler, öğrenmeye daha istekli hale gelir ve öğrenme süreçlerine daha aktif katılım gösterirler. Akranlar ve öğretmenlerle kurdukları olumlu ilişkiler, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını güçlendirir. Okula bağlılıkları yüksek olan öğrenciler, okulun bir parçası olmayı ve okulun hedeflerine ulaşmayı kendilerine bir amaç olarak belirler, bu da onların çaba ve başarısını artırır. Okula aidiyet duygusunun öğrencilerin hem akademik başarılarını hem de geleceğe yönelik bakış açılarını şekillendiren önemli bir faktör olduğunu belirtilmektedir. Öğrencilerin okul yıllarında geliştirdikleri beklentiler ve hedefler, okulda hissettikleri aidiyet duygusuyla doğrudan ilişkilidir. Yani, okulda kendilerini kabul edilmiş ve değerli hisseden öğrenciler, daha olumlu bir geleceğe dair beklentiler geliştirilebilir ve bu da başarılarını artırabilir.

Okul aidiyetinin öğrencilerin akademik başarılarını, öğrenme motivasyonlarını, akademik yeterliliklerini ve genel doyumlarını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği belirtilmiştir. Aynı zamanda okul aidiyeti, öğrencilerin prososyal (yardımsever ve toplumsal olarak faydalı) davranışlarını da güçlendirir. Ergenlik dönemindeki öğrenciler için okul aidiyeti, içsel (kendilikle ilgili) ve dışsal (dışarıya yönelik) davranış problemlerini negatif yönde etkileyerek bu problemlerin önlenmesine katkıda bulunur. Arslan ve Duru (2017), okul aidiyetinin, öğrencilerin duygusal ve davranışsal problemleri karşısında bir bariyer işlevi gördüğünü belirtmektedir, yani okula aidiyet duygusu güçlü olan öğrenciler, duygusal zorluklarla ve davranışsal problemlerle daha iyi başa çıkabilirler. Okul aidiyeti, öğrencilerin yalnızca akademik başarıları değil, aynı zamanda duygusal ve davranışsal iyilik halleri üzerinde de pozitif bir etki yapmaktadır. Ergenlerde okula aidiyet ve davranış problemlerinin incelendiği bir araştırmada (Newman, Lohman ve Newman, 2007), okul aidiyeti arttıkça ergenlerin içe yönelik ve dışa yönelik davranış problemlerinin azaldığı tespit edilmiştir. Bu da okula aidiyet duygusunun koruyucu bir faktör olarak ele alınabileceğini göstermektedir. Öğrencilerin okul aidiyetleri üzerinde okulda öğretmenleri, akranları ve yöneticilerden gördükleri değer, destek ve başarıların teşvik edilmesinin etkili olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin iletişim tarzları ve kullandıkları öğretim yöntem teknikler ve materyaller öğrencilerin okul aidiyetlerini etkilemektedir. Öğretmenlerin öğrencilere sundukları bireysel akademik ve sosyal destekleri, kurulan sınıf içi ve sınıf dışı duygusal bağ, kullandıkları öğretim yöntem ve teknikler, sınıf yönetimi ve iletişim biçimleri önemli hale gelmektedir. Farklı yöntem ve teknikler kullanarak dersi eğlenceli hale getiren, sınıf içi kurallar

oluşturarak takibini yapan, öğrencilere motive edici, samimi ve nazik yaklaşan öğretmen davranışları okul aidiyetinin artmasına etki etmektedir (Ümmet vd., 2019).

Öğrencilerin çoğu, buldukları okulda öğrenciliği devam ettirmek istemekte, okulu benimseme, okulda tanınma, gurur duyma ve güvende hissetme anlamlarını yüklemektedir. Öğrencilerin okul aidiyetlerinde, okulda bulunan yetişkinler ve akranlarla ilişkilerin önemi düşünüldüğünde, öğrencilere yönelik akran ve sosyal beceriler eğitimlerinin yapılması, birlikte çalışabilecekleri iş birlikli öğrenme yöntemlerinin kullanılması ve proje çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir (Çelik ve Sezgin, 2024). Kendini okuluna ait hisseden bireylerin daha sebatkar davranışlar gösterdikleri, kendilerine verilen görevleri ilgi çekici ve faydalı görme düşünceleri içindedirler. Bu sayede de okulun amaçlarını daha fazla benimserler ve daha fazla çalışma davranışı sergilerler. Bu öğrencilerin daha fazla başarılı oldukları ve daha çok saygı ve kabul gördüklerini belirtilmektedir.

Okul aidiyeti, öğrencinin okula ve okul ortamına bağlılık hissetmesi, okulun bir parçası olduğuna inanması anlamına gelir. Özellikle ergenlik döneminde, öğrenciler bu aidiyet duygusunu çok daha fazla ararlar ve bu, onların okul yaşamlarını derinden etkileyebilir. Ergenlik dönemi, bireylerin kimlik arayışında oldukları, sosyal ilişkilerde daha fazla deneyim kazandıkları bir dönemdir. Bu dönemde, öğrencilerin okulda kendilerini değerli hissetmeleri, saygı görmeleri, sevlmeleri ve kabul edilmeleri çok önemlidir. Okulda bu tür olumlu bir atmosferin olması, öğrencinin okulda daha mutlu ve başarılı olmasını sağlayabilir. Okul aidiyeti, öğrencilerin öğretmenleri, arkadaşları ve okul idarecileriyle olan ilişkilerinden, okulda geçirdikleri zaman diliminden, paylaşımlardan ve okul kültürüne ne kadar dâhil olduklarından etkilenir. Ayrıca, öğrencilerin okulda yaşadıkları bu aidiyet duygusu, onların okul başarısını, sosyal ilişkilerini, riskli davranışlardan uzak durmalarını ve genel olarak psikolojik iyi hallerini olumlu bir şekilde etkileyebilir. Özetle, okul aidiyeti, öğrencilerin bireysel gelişimlerini, akademik başarılarını ve sosyal becerilerini şekillendiren önemli bir faktördür.

BÖLÜM II

2.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Her öğrenci, eğitim gördüğü okulda arkadaşları, öğretmenleri ve okul idarecileri tarafından saygı gösterilmeyi, sevlmeyi, kabul edilmeyi ve o kültürün bir parçası olmayı yani okula yönelik aidiyet duygusunu hissetmek ister. Öğrencilerin okul aidiyeti pek çok

faktörden süreç içinde etkilenmektedir (Özgök ve Sarı, 2016). Okula aidiyet duygusu, öğrencilerin akademik başarıları, sosyal uyumları ve genel psikolojik sağlıkları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Öğrencilerin okulda diğer öğrenci, öğretmen ve okul idarecileri ile geçirdikleri vakit, paylaşımında buldukları bireyler ve birçok etmen onların okul başarısını, sosyallik düzeylerini, kültürlerini, riskli davranışlar gibi süreçlerini etkiler. Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenleri incelemektir. Öğrencilerin okulda kendilerini değerli ve kabul edilmiş hissetmelerini sağlayan faktörlerin belirlenmesi, okul ortamlarının öğrencilerin sosyal ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlamasını hedefleyen eğitim stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Araştırma, okul yöneticilerine, öğretmenlere ve eğitim politikası geliştiricilerine, okul iklimini ve öğrencilerle ilişkilerini nasıl iyileştirebileceği konusunda değerli bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Eğitimde aidiyet duygusunun artması, öğrencilerin motivasyonunu artırmakta, devamsızlık oranlarını azaltmakta ve genel okul başarısını desteklemektedir. Öğrencilerin okul ortamlarına daha fazla bağlanmalarını sağlayarak, eğitimde daha verimli ve sağlıklı bir ortam yaratılmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca, öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerine katkı sağlanarak, okul ortamının daha kapsayıcı ve destekleyici bir hale gelmesi sağlanabilir. Bu bağlamda, araştırma, öğrenci merkezli eğitim uygulamalarının geliştirilmesinde ve okul psikolojik danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesinde yol gösterici olacaktır. Araştırma sonuçları, okul içindeki etkileşimlerin güçlendirilmesi, öğretmenlerin eğitim yöntemlerinin gözden geçirilmesi ve okul kültürünün yeniden şekillendirilmesi için bir temel oluşturabilir. Bu da, uzun vadede öğrencilerin okula olan bağlılıklarını artırarak daha sağlıklı bir eğitim ortamı yaratılmasına katkı sağlayacaktır.

Araştırma, aşağıdaki ana sorulara odaklanacaktır:

1. Öğrencilerin okula aidiyet düzeyleri ne seviyededir?
2. Okul içinde geçirdikleri zaman aralığında duygu durumları nasıldır?
3. Öğrencilerin okulda aidiyet duygularını güçlendiren bireysel ve çevresel faktörler nelerdir?
4. Öğrencilerin okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri aidiyet duygusunu nasıl etkiler?
5. Okul kültürü, sosyal etkinlikler ve okul içi destek sistemleri öğrencilerin aidiyet hissini nasıl etkiler?

6. Öğrencilerin okulda daha fazla aidiyet duygusu hissetmelerine katkı sağlayan öğretim yöntemleri ve yönetim tarzları katkı sağlar mı?

Bu gerekçelere dayanarak, Beypazarı ilçesinde öğrenim gören Anadolu Lisesi öğrencilerinin okula aidiyet duygularını ve etmenleri incelemek, okul ortamında, öğretmenlerin ve okul idarecilerinden beklentilerini ortaya çıkararak olumlu duygularını pekiştirmek ve yapılabilecekleri belirlemek amacıyla bu araştırma yapılmıştır. Bu çalışma lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenlerin incelenmesi ve okulda çalışan personele yardımcı olması amacıyla yapılmıştır.

2.2.Yöntem

Araştırma, lise öğrencilerinin okula aidiyetlerini etkileyen etmenlerin belirlenmesi amacıyla betimsel bir çalışma olarak yapılmıştır. Belirli bir zamanda, genellikle tek bir veri toplama aşamasında, bir grup üzerinde yapılan araştırma olduğu için kesitsel araştırma modeli şeklinde hazırlanmıştır. Bu modelde kullanımın sebebi, öğrencilerin okula karşı aidiyet duygularını bir kez değerlendirmeyi amaçlar. Araştırma sonucunda yapılan anket çalışması aracılığıyla nicel ve nitel veri elde edilmiştir. Nitel ve nicel verilerin bir arada kullanıldığı karma yöntem araştırmalarında, araştırmacının nicel bir araştırmayla başladığı, ikinci aşamayla özel sonuçlar aradığı bir karma yöntem desenidir. İkinci aşamanın (nitel aşamanın) amacı; nicel veride ortaya çıkan yönelimleri ve ilişkileri derinlemesine açıklamaktır (Creswell, 2012). Bu çalışmada da nicel verilerin analizi sonucu elde edilen bulguları açıklamak ve derinleştirmek için nitel veriler kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerden elde edilen veriler ve öneriler çalışma içerisinde paylaşılmıştır.

2.3.Veritoplama Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak Beypazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri personelleri tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu (EK-1)'de sunulmuştur. Form üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin bilgilerine, ikinci bölümde öğrencilerin okula ait aidiyet düşüncelerine ve üçüncü bölüm de ise öğrencilerin okul için geliştirebilecekleri aidiyet hakkında önerileri bulunmaktadır. İlk 10 anket sorusu, son 4 soru ise açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur.

2.4.Süreç ve Örneklem

Araştırmanın uygulanmasından önce ilgili kurumlardan gerekli etik izinler alınmıştır. İzin alınan ders saatlerine ve gününde bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Okul idareleri öncesinde bilgilendirilmiştir. Aynı binada öğrenim gören iki ayrı Anadolu Lisesi öğrencilerine RAM personelinin hazırladığı anket formu, öğretmenlerin rassal bir seçimle yaptığı 9, 10 ve 11. sınıflara okul ders saatinde uygulanmıştır. Araştırmanın amacı, bilgilerin gizliliği gibi konular ile araştırmaya katılım gönüllük esasına dayalı olduğu, anketi doldururken kendilerini rahatsız eden bir durumda gerekçe bildirmeden çalışmayı bırakabilecekleri araştırmacılar tarafından öğrencilere açıklanmıştır.

2.5.Demografik Bilgiler

Tablo 2. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kız	106	%61
	Erkek	68	%39
	Toplam	174	%100
Sınıf	9. Sınıf	69	%10
	10. Sınıf	84	%48
	11. Sınıf	21	%21
	Toplam	174	%100
Okul Türü	NKV Anadolu Lisesi	111	%64
	Beypazarı Anadolu Lisesi	63	%36
	Toplam	174	%100

Anket formu, 174 öğrenci tarafından uygulanmıştır. 68 erkek öğrenci (%39), 106 kız öğrenci (%61) anketi gönüllü olarak doldurmuştur. Öğrencilerinden 111 kişisi Beypazarı Nurettin Karaoğuz Vakfı Anadolu Lisesi (%64), 63 kişisi Beypazarı Anadolu Lisesinde (%36) okumaktadır. 9. Sınıf 69 kişi (%40), 10. Sınıf 84 kişi (%48) ve 11. Sınıf 21 kişi (%12)'dir.

2.6.Bulgular

Aşağıdaki tablolar, Beypazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri bölümü personeli tarafından hazırlanan anket çalışmasının ilk 10 maddesini açıklamaktadır. Bu maddeler nicel değişkenleri belirlemek için 3 seçenekli likert tipi sorulardır. Tablolar, lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenleri ve bu etkenlerin ne kadar yaygın olduğunu gösteren yüzdelerle dağılımlarını içermektedir.

Tablo 3. Kendimi okuluma ait ya da okulumun bir parçası olduğumu hissedirim.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	100	%59
Hayır	29	%17
Kararsızım	42	%24

Tablo 3'e bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan birinci soruda, 100 öğrenci (%59) kendini okuluna ait ya da okulunun bir parçası hissetmektedir. Öğrencilerin okuluna aidiyet duygusunun önemli ölçüde güçlü olduğunu gösteriyor. Okul ortamının ve topluluğunun, öğrencilerin kendilerini bir parçası olarak hissettirecek şekilde pozitif bir atmosfer sunduğu söylenebilir. 42 öğrenci (%24) kendini okuluna ait ya da okulun bir parçası olma konusunda kararsız kalmıştır. Okulun aidiyet duygusunu daha belirgin ve güçlü hale getirmek için bazı alanlarda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini düşünülebilir. Kararsız kalan öğrenciler, okul ile olan bağlarını pekiştirecek unsurlar veya deneyimler bekliyor olabilirler. 29 öğrenci (%17) kendini okuluna ait hissetmediğini ya da kendini okulunun bir parçası olarak görmediğini belirtmiştir. Okulun aidiyet duygusunu daha fazla güçlendirmek için dikkat edilmesi gereken bir grup öğrenciyi işaret ediyor. Bu öğrenciler, okulun topluluk yapısına, kültürüne ya da eğitim koşullarına uyum sağlamakta zorluk çekiyor olabilir.

Tablo 4. Okulumda olduğum zamanlar kendimi huzurlu, olumlu duygular içinde hissedirim.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdelik Dilimi
Evet	48	%27
Hayır	57	%33
Kararsızım	69	%40

Tablo 4'ye bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan ikinci soruda, 69 öğrenci (%40) okulunda olduğu zamanlar kendini huzurlu, olumlu duygular içinde hissetmekte kararsızlık yaşamaktadır. Okul ortamı hakkında net bir duygusal yanıt veremeyen bir grup öğrencinin olduğunu gösteriyor. Bu öğrenciler, okulda yaşadıkları duygusal deneyimlerin karmaşık olduğunu veya farklı zamanlarda farklı hisler taşıdıklarını belirtiyor olabilirler. Kararsız öğrencilerin, okul ortamında hem olumlu hem olumsuz duyguları deneyimlediği ve okulun bu konuda bir denge sağlamaya çalıştığı düşünülebilir. 57 öğrenci (%33) okulunda olduğu zamanlar kendini huzurlu, olumlu duygular içinde hissetmemektedir. Okulun fiziksel, sosyal veya duygusal ortamında öğrenciler için bazı olumsuzlukların bulunduğunu gösteriyor. Bu durum, öğrencilerin okulda stres, kaygı veya olumsuz deneyimler yaşadıklarını düşündürebilir. Okul yönetiminin, öğrencilerin huzursuzluklarını ve olumsuz duygularını anlamak ve bu konuda iyileştirici adımlar atmak için daha fazla veri toplaması ve çözüm önerileri geliştirmesi gerekebilir. 48 öğrenci (%27) okulda olduğu zamanlar kendini huzurlu, olumlu duygular içinde hissettiğini belirtmiştir. Okul ortamının birçok öğrenci için huzur ve olumlu duygular sağlamada yeterince etkili olmadığına işaret ediyor. Okul idaresinin öğrencilerinin psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamak konusunda bazı iyileştirmelere ihtiyaç duyabileceği söylenebilir.

Tablo 5. Okulumuzun etkinliklerine katılmak benim için önemlidir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdelik Dilimi
Evet	78	%45
Hayır	37	%21
Kararsızım	59	%34

Tablo 5'e bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan üçüncü soruda, 78 öğrenci (%45) okulunda düzenlenen etkinliklere katılmanın kendisi için önemli olduğunu ifade etmiştir. Etkinliklerin öğrenciler için anlamlı ve değerli olduğuna işaret ediyor. Okulun düzenlediği etkinliklerin, öğrencilerin sosyal, duygusal veya kültürel ihtiyaçlarına hitap ettiği ve öğrencilerin katılımını teşvik ettiği söylenebilir. Bu tür etkinliklerin, öğrencilerin okul yaşamına daha fazla dahil olmalarını ve aidiyet duygusunu güçlendirmelerini sağladığı düşünülebilir. 59 öğrenci (%34) etkinliklere katılmanın kendi için önemli olduğu konusunda karar verememiştir. Etkinliklerin bazı öğrenciler için yeterince ilgi çekici veya etkileyici olamayabileceğini gösteriyor. Bu öğrenciler, okul etkinliklerinin kapsamı, içeriği veya formatı hakkında daha fazla bilgi ve deneyim kazanarak, etkinliklere olan ilgilerini ya artırabilir ya da azaltabilirler. Okul yönetiminin bu gruptaki öğrencilerin ilgisini çekecek yeni etkinlikler tasarlaması faydalı olabilir. 37 öğrenci (%21) okulda yapılan etkinliklere katılmanın kendisi için önemli olmadığını belirtmiştir. Okulda düzenlenen etkinliklerin bazı öğrenciler için yeterince cazip olmadığını veya bu tür faaliyetlerin onlar için anlam taşımadığını gösteriyor. Bu öğrenciler, belki de farklı ilgi alanlarına sahip olabilir ya da etkinliklerin okul yaşamlarında yarattığı etkiden tatmin olmamışlardır. Bu grup öğrencilerinin etkinliklere olan ilgisinin artırılması için okulda daha çeşitli, herkesin ilgisini çekebilecek etkinlikler düzenlenmesi gerekebilir.

Tablo 6.Okulda katıldığım, görev aldığım etkinlikler sayesinde kendimi okuluma ait hissedirim.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdelik Dilimi
Evet	95	%54
Hayır	33	%19
Kararsızım	46	%27

Tablo 6'ya bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan dördüncü soruda, 95 öğrenci (%54) okulda katıldığı, görev aldığı etkinlikler sayesinde kendini okuluna ait hissettiğini ifade etmiştir. Okulda düzenlenen etkinliklerin, öğrencilerin okul topluluğuna dahil olma ve aidiyet duygusu geliştirme açısından oldukça etkili olduğunu gösteriyor. Etkinliklere

katılım, öğrencilerin okuluyla daha güçlü bağlar kurmalarına yardımcı olabilir ve bu da okulun sosyal yapısını pekiştirebilir. Okulun etkinlikler aracılığıyla aidiyet duygusunu güçlendiren bir ortam sunduğunu ortaya koyuyor. 46 öğrenci (%27) okulda katıldığı, görev aldığı etkinlikler sayesinde kendini okuluna ait hissetmeme konusunda kararsız kalmıştır. Bazı öğrencilerin etkinliklerin aidiyet hissi üzerindeki etkilerini net olarak değerlendiremediklerini veya etkinliklerin kendi okul bağlarını güçlendirme noktasında tam olarak etkili olmadığını düşündüklerini gösteriyor. Kararsızlık, etkinliklerin içeriği veya öğrencilerin katılım düzeyine bağlı olarak değişiyor olabilir. Bu grup için etkinliklerin daha ilgi çekici hale getirilmesi veya etkinliklerin türlerinin çeşitlendirilmesi, aidiyet duygusunu artırabilir. 33 öğrenci de (%19) okulda katıldığı, görev aldığı etkinlikler sayesinde kendini okuluna ait hissetmediklerini belirtmiştir. Etkinliklerin bazı öğrenciler için yeterince bağlayıcı olmadığını veya okulun sosyal aktivitelerin, bu öğrencilerin aidiyet duygusunu pekiştirmekte yetersiz kaldığını gösteriyor. Bu öğrenciler, belki de etkinliklerin içeriğinden veya okul ortamından yeterince keyif almıyor olabilirler. Bu grup için, etkinliklerin daha anlamlı, ilgi alanlarına uygun ve motive edici hale getirilmesi gerekebilir.

Tablo 7. Bir problemle karşılaştığımda okulumdan yetişkin desteği almak benim için önemlidir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	96	%55
Hayır	36	%21
Kararsızım	42	%24

Tablo 7'e bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan beşinci soruda, 96 öğrenci (%55) bir problemle karşılaştığında okulunda bulunan herhangi bir yetişkinden destek almak istediğini ve bunun kendi için önemli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının, okulda karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmak için yetişkinlerden rehberlik ve destek almak istediklerini gösteriyor. Bu durum, okulda öğretmenlerin, danışmanların veya diğer yetişkinlerin öğrencilere duygusal ve psikolojik destek sağlama rolünün önemli olduğunu vurguluyor. Okul yönetimi, bu desteği daha görünür ve erişilebilir hale getirecek şekilde

sistemler geliştirebilir. 42 öğrenci (%24) bir problem karşısında okulunda bulunan yetişkin bir bireyden destek alma konusunda kararsız kalmışlardır. Yetişkin desteği alma konusunda net bir tercihte bulunamamışlar. Kararsızlık, bazı öğrencilerin bu tür bir desteği yeterince önemli görmemesi veya okulda destek alacakları güvenilir bir yetişkin bulamamalarından kaynaklanıyor olabilir. Okulda destek mekanizmalarının tanıtılması ve güven inşa edilmesi, bu kararsız gruptaki öğrencilerin görüşlerini netleştirebilir. 36 öğrenci (%21) ise bir problemle karşılaştığında okulunda bulunan bir bireyden yetişkin desteği alma konusunun kendisi için önemli olmadığını belirtmiştir. Okulda karşılaşılan zorluklarla başa çıkma konusunda bazı öğrencilerin bağımsız hareket etmeyi tercih ettiğini veya okulda destek alma ihtiyacı hissetmediklerini gösteriyor. Bu öğrenciler, belki de ailelerinden veya dış çevrelerinden yeterince destek alıyorlar ya da okuldaki yetişkinlerin sunduğu desteği yetersiz olabilirler.

Tablo 8. Okulumuzun öğrencilere kişisel sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişimimizi destekleyen bir ortam sağlaması benim için önemlidir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	146	%84
Hayır	13	%7
Kararsızım	15	%9

Tablo 8'ya bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan altıncı soruda, öğrencilerden 146'sı (%84) okulunun öğrencilere kişisel, sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişiminde kendini destekleyen bir ortam sağlamasının önemli olduğunu söylemiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının, okulun yalnızca akademik başarıyı değil, aynı zamanda kişisel, sosyal ve kariyer gelişimlerini de desteklemesini beklediğini gösteriyor. Bu, okulun öğrencilere sadece derslerde değil, sosyal beceriler, duygusal gelişim ve gelecekteki kariyer planlamaları konusunda da rehberlik yapmasını istemeleri anlamına geliyor. Bu yüksek oran, okulun bu alanlardaki desteği güçlendirmesinin öğrenciler için oldukça değerli olduğunu vurguluyor. 15 öğrenci (%9) okulunun öğrencilere kişisel, sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişimini destekleyen bir ortam sağlaması konusunda kararsızlık hissetmektedir. Okul ortamının bu

yönlerini henüz yeterince deneyimlemedikleri veya bu konuda net bir fikir geliştiremedikleri için kararsız olabilirler. Kararsızlık, okulun sunduğu desteğin öğrenciler için yeterince görünür veya etkili olmadığına dair bir ipucu da olabilir. Bu grup üzerinde daha fazla anket ve geri bildirim çalışması yaparak, okulun bu alandaki desteğinin ne şekilde artırılacağı hakkında bilgi edinmek faydalı olabilir. 13 öğrenci de (%7) okulunun öğrencilere kişisel, sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişiminde kendini destekleyen bir ortam sağlamasının önemli olmadığını ifade etmektedir. Okulun bu alandaki desteğinin çoğunluk için değerli olduğunu, ancak bazı öğrencilerin kişisel gelişimlerini daha bağımsız bir şekilde ya da dışarıda aldıkları desteklerle yürüttüklerini, okulun sunduğu destek hizmetlerinin yeterince etkili veya cazip olmadığına inanıyor olabilir.

Tablo 9. Okuldaki arkadaşlarım beni olduğu gibi kabul eder ve bana saygı duyar.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	127	%73
Hayır	16	%9
Kararsızım	31	%18

Tablo 9'a bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan yedinci soruda, 127 öğrenci (%73) okuldaki arkadaşlarının kendisini olduğu gibi kabul ettiğini ve kendisine saygı duyduğunu belirtmiştir. Okulda arkadaşlık ilişkilerinin genellikle olumlu ve saygılı bir temele dayandığını, öğrencilerin birbirlerini kabul ettiğini ve saygı gösterdiğini gösteriyor. Okul, sosyal ilişkiler ve arkadaşlık bağları açısından pozitif bir atmosfer sağlıyor gibi görünüyor. Bu da öğrencilerin okula aidiyet duygusunu ve sosyal güvencelerini pekiştirebilir. 31 öğrenci (%18) okuldaki arkadaşlarının kendisini olduğu gibi kabul etmesi ve kendisine saygı duyması konusunda kararsız kaldığını ifade etmiştir. Arkadaşlık ilişkileriyle ilgili karışık duygular yaşıyor olabilir veya bazı öğrenciler, sosyal çevrelerinde her zaman net bir kabul görmediklerini hissediyor olabilir. Kararsızlık, okulda bazı öğrencilerin ilişkilerde daha fazla güven arayışında olduğunu ya da sosyal çevrelerinin kendilerini ne ölçüde kabul ettiğine dair net bir izlenim oluşturamadıklarını gösteriyor olabilir. Bu grup için, okulda daha fazla empati geliştirecek ve kapsayıcı ilişkiler kurulmasına yönelik çabalar artırılabilir. 16

öğrenci de (%9) okuldaki arkadaşlarının kendisini olduğu gibi kabul etmediğini ve kendisine saygı duymadığını belirtmiştir. Okulda bazı öğrencilerin sosyal çevrelerinde dışlanma veya saygı eksikliği yaşadıklarını gösteriyor. Bu grup için okulun daha kapsayıcı, eşitlikçi ve destekleyici bir ortam sunması gerekebilir. Öğrenciler arasındaki saygıyı artırmak, dışlanma duygusunu azaltmak için çeşitli eğitim ve sosyal etkinlikler düzenlenebilir. Ayrıca, okul yönetimi ve öğretmenler, öğrenciler arasındaki olumsuz sosyal ilişkiler konusunda daha fazla rehberlik ve destek sağlayabilir.

Tablo 10. Okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sistemi benim okuluma karşı duygularımı olumlu hale getirmektedir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	83	%48
Hayır	35	%20
Kararsızım	56	%32

Tablo 10'a bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan sekizinci soruda,83 öğrenci (%48) okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sisteminin kendisinin okula karşı duygularını olumlu hale getirdiğini belirtmiştir. Değerlendirme sisteminin önemli bir motivasyon kaynağı olduğunu ve öğrencilerin başarılarının takdir edilmesinin, okulda olumlu bir duygusal atmosfer yarattığını gösteriyor. Öğrenciler, başarılarının ve davranışlarının takdir edilmesini, okulda aidiyet duygusunu güçlendiren ve okul ile daha pozitif bir ilişki kurmalarını sağlayan bir faktör olarak görüyor olabilirler. 56 öğrenci (%32) okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sisteminin kendisinin okula karşı duygularını olumlu hale getirip getirmediği konusunda kararsız kalmıştır. Öğrencilerin değerlendirme sistemine dair net bir algıya sahip olmadıklarını veya bu sistemin kendileri üzerinde doğrudan olumlu bir etki yaratıp yaratmadığı konusunda karışık duygular taşıdıklarını gösteriyor. Kararsızlık, bazı öğrencilerin daha objektif ve şeffaf bir değerlendirme süreci görmek istediklerini veya mevcut sistemin duygusal etkisini net bir şekilde algılayamadıklarını gösterebilir. Okul yönetimi, öğrencilere değerlendirme sisteminin nasıl işlediğini ve bunun neden önemli

olduğunu daha iyi açıklayarak bu kararsızlıkları azaltabilir. 35 öğrenci (%20) okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sisteminin kendisinin okula karşı duygularını olumlu hale getirmediğini belirtmiştir. Bazı öğrencilerin değerlendirme sürecinden memnun olmadığını, hatta bu sistemin okul ile olumsuz bir ilişki kurmalarına neden olduğunu gösteriyor. Bu öğrenciler, değerlendirme sisteminin adil olmadığını, yeterince motive edici olmadığını veya başarılarının hak ettiği şekilde takdir edilmediğini düşünüyor olabilirler. Okul yönetimi, bu gruptaki öğrencilerle daha fazla iletişim kurarak, değerlendirme sisteminde yapılabilecek iyileştirmeleri keşfetmeli ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre daha adil ve motive edici bir sistem tasarlamaya çalışmalıdır.

Tablo 11. Okulumuzun öğrencileri fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlaması benim için önemlidir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	158	%90
Hayır	10	%6
Kararsızım	6	%4

Tablo 11'e bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan dokuzuncu soruda, 158 öğrenci (%90) okulunun öğrencilere fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlamasının kendi için önemli olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin çoğunun eğitimde fırsat eşitliğine büyük değer verdiğini ve okulun herkese eşit imkanlar sunmasının önemli bir faktör olduğunu düşündüğünü gösteriyor. Öğrenciler, özellikle adil bir eğitim ortamının akademik başarılarını, kişisel gelişimlerini ve toplumsal ilişkilerini olumlu yönde etkileyebileceğini fark etmiş durumdadır. Okulun, tüm öğrencilere eşit fırsatlar sunması, herkesin potansiyelini gerçekleştirebilmesi için kritik bir rol oynar. 10 öğrenci (%6) okulunun öğrencilere fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlamasının kendi için önemli olmadığını düşünmektedirler. Fırsat eşitliğini eğitimde çok belirleyici bir faktör olarak görmeyebilir veya mevcut okul ortamlarının kendileri için yeterli olduğunu düşünmemektedirler. Ayrıca, bu öğrenciler fırsat eşitliğinin ne kadar geniş kapsamlı bir konu olduğunu ya da nasıl bir etki yaratabileceğini tam olarak anlamamış olabilirler. Ancak bu oran oldukça düşük

olduğundan, genel olarak okulda fırsat eşitliği konusunda büyük bir farkındalık ve değer verilme durumu olduğu söylenebilir. 6 öğrenci (%4) ise bu durum hakkında kararsız kaldıkları görülmektedir. Fırsat eşitliği kavramının eğitimdeki önemini henüz net bir şekilde algılayamadıkları, yeterli bilgiye sahip olmamaları veya okulda bu konuda belirgin bir fark görmemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Bu grup için, okulun fırsat eşitliği sağlama yöntemlerinin daha fazla anlaşılması ve örneklerle gösterilmesi ihtiyacı giderebilir.

Tablo 12. Okulumuzun fiziksel ortamı kendimi rahat hissetmem için önemlidir.

	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Dilimi
Evet	140	%80
Hayır	25	%14
Kararsızım	9	%6

Tablo 12'ye bakıldığında; 171 öğrenciye sorulan onuncu soruda,140 öğrenci (%80) okulunun fiziksel ortamında kendini rahat hissetmenin önemli olduğunu söylemiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının okulun fiziksel koşullarının, genel olarak eğitim deneyimlerini ve okulda geçirdikleri zamanı nasıl hissettiklerini önemli ölçüde etkilediğini düşündüğünü gösteriyor. Okulun fiziksel ortamı, sınıf düzeninden okulun genel temizliğine, aydınlatma ve hava kalitesinden sosyal alanların düzenine kadar birçok faktörü kapsar. Öğrencilerin bu koşullara rahatlıkla uyum sağlayabilmesi, onların verimli bir eğitim alabilmeleri için kritik bir rol oynar. 25 öğrenci (%14) okulun fiziksel ortamında kendini rahat hissetmenin önemli olmadığını ifade etmiştir. Okulun fiziksel ortamının bazı öğrenciler için duygusal veya eğitimsel deneyimleri üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığını gösteriyor olabilir. Bu öğrenciler, belki de okulun mevcut koşullarına alışmış olabilirler veya okul ortamını genel olarak yeterli buluyorlar. Bununla birlikte, bu grup, daha fazla sayıda öğrenciye hitap eden iyileştirme önerileri sunarak okulun fiziksel ortamının öğrenciler için daha rahat hale getirilmesi için fırsatlar yaratılabilir. 9 öğrencinin de (%6) okulunun fiziksel ortamının kendisini rahat hissetmesi konusunda kararsız kaldıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin fiziksel ortamın etkisini net bir şekilde değerlendiremediklerini veya daha önce bu konuda fazla düşünmediklerini gösterebilir. Bu grup için, okulun fiziksel ortamı hakkında

daha fazla bilgi edinmeleri ve bu ortamın iyileştirilmesine yönelik fırsatlar sunulması faydalı olabilir.

Aşağıdaki tablolar, Beypazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri bölümü personeli tarafından hazırlanan anket çalışmasının son 4 maddesini açıklamaktadır. Bu maddeler nitel değişkenleri belirlemek için açık uçlu sorulardır. Tablolar, lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenleri ve bu etkenlerin ne kadar yaygın olduğunu aynı zamanda okul öğretmen ve idarecilerine öğrenciler tarafından verilebilecek önerileri içermektedir. Verilen önerilerden yoğunluk olarak en çok çıkan ilk 5 etmen tabloda yer almaktadır.

Tablo 13. Soru:11-Sınıf arkadaşlarının ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler:

	Sıralama
Saygı	1
İş birliği	2
Empati	3
Güvenilirlik	4
Olumlu Duygular	5

Bu soru, öğrencilerin okula aidiyet duygularını güçlendirecek olumlu sosyal etkileşimleri ve sınıf içindeki destekleyici davranışları tespit etmek, öğrencilerin okul ile olan bağlarını anlamak ve bu bağın güçlendirilmesine yönelik faktörleri belirlemek amacıyla sorulmuştur. Bu tür bir soru, okulun sosyal ortamını ve öğrenciler arasındaki ilişkileri değerlendirmeye yardımcı olması amacıyla sorulmuştur. Bu sayede okul yönetimi, öğretmenler ve diğer okul çalışanları, öğrencilerin okulda kendilerini değerli ve güvende hissetmelerini sağlaması için hangi tutum ve davranışların daha fazla teşvik edilmesi gerektiğini anlayabilirler. Bu da okulda daha olumlu bir öğrenme ortamı yaratılmasına katkıda bulunmaktadır.

Tablo 14. Soru:12-Öğretmenlerinizi ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler:

	Sıralama
Adalet	1
İlgi	2
Saygı	3
Ders Anlatış Biçimi	4
Düzenlenen Aktiviteler	5

Bu soru, öğretmenlerin öğrencilerle olan ilişkilerini ve sınıftaki davranışlarını analiz ederek öğrencilerin okula bağlılıklarını artıran öğretmen davranışlarını anlamak ve bu davranışları okul ortamında güçlendirmek amacıyla ankette yer alır. Bu tür bir soru, öğretmenlerin öğrencilere yönelik tutum ve davranışlarının, öğrencilerin okulda kendilerini nasıl hissettiklerini ve okula olan aidiyet duygularını nasıl etkilediğini keşfetmeye yardımcı olur. Okulun genel atmosferinin ve öğrencilerin okula aidiyet duygularının güçlendirilmesine yönelik stratejiler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin okulda kendilerini rahat, değerli ve güvende hissetmeleri, öğretmenlerin sergilediği olumlu tutumlarla doğrudan ilişkilidir. Bu tür bir soru, okulun eğitim ortamını daha kapsayıcı, destekleyici ve öğrencilerin kendilerini ait hissedecekleri şekilde iyileştirmeye yardımcı olmaktadır.

Tablo 15. Soru:13-Okul idaresinin ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler:

	Sıralama
Adalet	1
İletişim	2
Yardımlaşma	3
Etkinlik Düzenleme	4
Uygulanan Yönetmelik Maddeleri, Disiplin Anlayışı	5

Okul yönetiminin öğrencilere yönelik tutumlarının, okulda aidiyet duygusunu nasıl etkilediğini belirlemek amacıyla ankette sorulur. Bu tür bir soru, okulun liderlik ve yönetim biçimlerinin, öğrencilerin okula bağlılıklarını, güvenlerini ve genel memnuniyetlerini nasıl şekillendirdiğini anlamak için önemlidir. Bu soru, okul idaresinin öğrencilere yönelik

davranışlarının, okulda aidiyet duygusunu güçlendirici faktörler üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu anlamaya yönelik sorulmuştur. Öğrencilerin okul yönetimiyle olan ilişkileri, okulda kendilerini güvende ve değerli hissetmelerini sağlar, bu da okula aidiyet duygularını artırmaktadır. Okul yönetiminin sergilediği tutumlar, öğrencilerin okulda geçirdikleri zamanı nasıl hissettiklerini, okul kültürüne nasıl entegre olduklarını ve okul ile olan bağlarını güçlendirip güçlendirmediklerini anlamak için bu soru önemlidir.

Tablo 16. Soru:14-Okul ortamında ne tür fiziki ve sosyal imkanlar ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlayan faktörler:

	Sıralama
Okul Dışı Etkinlik (Gezi, Sanat Etkinlikleri, Konser vb.)	1
Okul Binalarının Bağımsız Olmaması	2
Okul Binasının Fiziki İmkanları	3
Etkinliklere Eşit Katılım	4
Sınıflar Arası Müsabaka	5

BÖLÜM III

3.1.Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenlerin incelenmesi konusu, önleyici rehberlik alanı için oldukça önemli bir başlıktır. Bunun birkaç temel nedeni bulunmaktadır:

-Okulda Duygusal İyi Olma Durumunun Artırılması: Okula aidiyet duygusu, öğrencilerin okulda kendilerini değerli, kabul edilmiş ve güvende hissetmelerini sağlar. Bu duygunun arttığı bir ortamda öğrencilerin psikolojik ve duygusal iyi olma durumları da güçlenir. Rehberlik, öğrencilerin okula olan bu duygusal bağlarını pekiştirmeye yardımcı olarak, olumsuz duygusal durumların (kaygı, depresyon, yalnızlık) önlenmesine katkı sağlar.

-Akademik Başarıya Etki: Okula karşı güçlü bir aidiyet duygusu, öğrencilerin okulda daha fazla katılım göstermelerine, derslere odaklanmalarına ve okul faaliyetlerine dahil

olmalarına yol açar. Bu da genel olarak akademik başarıyı artırabilir. Rehberlik, öğrencilerin okulda kalıcı bir bağlılık geliştirmelerine yardımcı olarak bu başarıyı destekler.

-Disiplin Sorunlarının Azaltılması: Aidiyet duygusunun güçlü olduğu öğrenciler, okula ve okul kurallarına saygı gösterirler. Okulda aidiyet duygusunun artması, öğrencilerin okuldaki disiplin kurallarına daha uyumlu olmalarını sağlayabilir. Rehberlik, öğrencilerin bu duyguyu güçlendirmek için çeşitli stratejiler sunarak, okul içindeki disiplin sorunlarının önüne geçilmesine yardımcı olabilir.

-Sosyal Bağlantıların Geliştirilmesi: Okula aidiyet duygusunun güçlenmesi, öğrencilerin arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle daha sağlıklı sosyal ilişkiler kurmalarına olanak tanır. Bu sosyal destek, öğrencilerin hem akademik hem de duygusal gelişimlerine katkı sağlar. Rehberlik, öğrencilerin sosyal bağlarını güçlendirmeye yönelik çalışmaları destekleyerek, aidiyet duygusunun pekişmesine yardımcı olur.

-Okuldan Ayrılma ve Devamsızlık Sorunlarının Azaltılması: Okula karşı aidiyet duygusu güçlü olan öğrenciler, okulu terk etme ya da devamsızlık gibi olumsuz davranışlara daha az eğilimlidirler. Rehberlik, öğrencilerin okula aidiyet duygusunu arttırarak bu tür sorunların önüne geçebilir ve okulda kalmalarını sağlayabilir.

Sonuç olarak, okulda aidiyet duygusunun artırılması, öğrencilerin psikolojik, sosyal ve akademik gelişimleri açısından önemlidir. Bu konuda rehberlik hizmetleri, öğrencilerin okula olan bağlılıklarını güçlendirecek stratejiler sunarak, onların daha sağlıklı ve başarılı bir eğitim deneyimi yaşamalarına katkı sağlar.

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında okulun genel olarak aidiyet duygusu yaratma konusunda başarılı olduğunu ancak daha fazla bireysel farklılık ve ihtiyaç dikkate alınarak bu duygunun güçlendirilebileceğini gösteriyor. Özellikle kararsız ve aidiyet hissi zayıf olan öğrencilerin deneyimleri üzerinde durulması, okulun topluluk olma yönünü güçlendirebilir. Bu konuda okul yönetiminin ve öğretmenlerin, öğrencilere daha fazla aidiyet duygusu kazandırmak adına çeşitli etkinlikler, grup çalışmaları, sosyal sorumluluk projeleri gibi faaliyetleri gözden geçirmeleri faydalı olabilir.

Okul ortamı, öğrencilerin büyük bir kısmı için huzurlu ve olumlu duygular yaratmakta zorluk yaşıyor. Ancak bazı öğrenciler hala bu duyguları deneyimliyor, bu da okulda pozitif değişikliklerin olabileceğine dair bir umut taşıyor. Okul yönetimi, öğrencilerin huzurunu ve psikolojik iyilik hallerini iyileştirmek için daha fazla dikkat

göstermeli ve okulda stres veya kaygı yaratan faktörleri belirleyip bunları gidermek için adımlar atmalıdır. Öğrencilerin huzursuzluk yaşadığı alanlarda daha fazla destek ve rehberlik hizmeti sağlanabilir. Ayrıca, kararsız öğrencilerin duygu durumlarını daha iyi anlamak için, okulda çeşitli anketler veya bireysel görüşmeler yaparak bu konuda derinlemesine bilgi edinmek faydalı olabilir.

Okulda düzenlenen etkinlikler, öğrencilerin büyük bir kısmı için aidiyet duygusunu güçlendiren bir faktör olarak öne çıkıyor. Ancak bazı öğrenciler için etkinliklerin aidiyet duygusunu yaratma noktasında etkisi sınırlı kalıyor ya da daha az ilgi çekicidir. Özellikle kararsız ve etkinlikler aracılığıyla aidiyet hissetmeyen öğrenciler için etkinliklerin çeşitlendirilmesi, daha kişisel ve anlamlı hale getirilmesi gerekebilir. Bu, etkinliklerin daha kapsayıcı olmasını ve her öğrenciye hitap edecek şekilde tasarlanmasını sağlayabilir. Okul yönetimi, etkinliklerin öğrencilerin ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına daha yakın olmasını sağlamak için öğrencilerin geri bildirimlerine ve önerilerine daha fazla önem verebilir. Ayrıca, etkinliklere katılımı artırmak için, etkinliklerin nasıl daha ilgi çekici ve anlamlı hale getirilebileceği üzerine çalışmalar yapılabilir. Okulun etkinlik programının daha katılımcı, öğrenci odaklı ve çeşitli olması, genel öğrenci kitlesinin katılımını teşvik edebilir.

Okulda yetişkin desteği, öğrenciler için önemli bir destek kaynağı olarak öne çıkıyor. Öğrencilerin çoğu, karşılaştıkları problemlerle başa çıkarken okulda bulunan bir yetişkinden yardım almayı istiyor. Ancak, bazı öğrenciler için bu destek önemli olmayabilir veya kararsızlık yaşanıyor olabilir. Okul, öğrencilerin bu desteği almakta daha rahat ve açık olabilmeleri için, okul içindeki rehberlik ve destek hizmetlerini daha görünür ve erişilebilir hale getirebilir. Öğrencilerin güven duyduğu, samimi ve destekleyici bir ortam yaratılması, özellikle kararsız ve destek almayan öğrencilere yönelik etkili bir yaklaşım olabilir.

Okulun, öğrencilere kişisel, sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişiminde destek sağlayan bir ortam oluşturması, öğrencilerin büyük bir kısmı için oldukça önemli bir konu. Öğrenciler, sadece akademik değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal gelişimlerine de katkı sağlanmasını bekliyorlar. Okul, bu talepleri karşılamak için daha kapsamlı bir rehberlik hizmeti, sosyal ve kariyer geliştirme etkinlikleri ve kişisel gelişimi destekleyen projeler geliştirebilir. Kararsız ve desteği önemsiz bulan öğrencilere yönelik, okulun sunduğu bu hizmetlerin daha görünür hale getirilmesi ve etkinliğinin artırılması, öğrencilerin okuldan daha fazla fayda sağlamalarını mümkün kılabilir.

Okulda öğrenciler arasında büyük bir kısmı birbirini olduğu gibi kabul etmekte ve saygı göstermekte, bu da okulun genel sosyal ortamının olumlu olduğunu gösteriyor. Ancak bazı öğrenciler, arkadaşları tarafından dışlanma veya saygısızlık hisleri yaşayabiliyor. Bu tür olumsuz deneyimlerin yaşandığı öğrenciler için okulda daha fazla kapsayıcı programlar, empati geliştiren etkinlikler ve grup çalışmaları organize edilebilir. Ayrıca, kararsız gruptaki öğrenciler için, sosyal ilişkilerde daha fazla güven ve açık iletişim fırsatları sunulabilir. Okulun bu konuda gösterdiği duyarlılık, tüm öğrencilerin kendilerini daha değerli hissetmelerini sağlayabilir.

Okulda uygulanan değerlendirme sistemi, öğrencilerin çoğu için okula karşı duygusal bir bağ oluşturuyor ve başarılarının takdir edilmesi, aidiyet duygusunu artırıyor. Ancak bazı öğrenciler için bu sistemin etkisi sınırlı kalıyor veya olumsuz bir algı yaratabiliyor. Özellikle kararsız ve olumsuz düşünen öğrenciler için, okul idaresinin daha şeffaf bir değerlendirme süreci uygulaması ve öğrencilere değerlendirmelerin nasıl yapıldığı konusunda daha fazla bilgi sunması faydalı olabilir. Ayrıca, mevcut değerlendirme sisteminin adil ve herkesi motive edici şekilde düzenlenmesi, tüm öğrencilerin okulda daha pozitif duygular geliştirmesine yardımcı olabilir.

Fırsat eşitliği, öğrencilerin büyük bir kısmı için okulun önemli bir özelliği olarak öne çıkıyor. Okul, fırsat eşitliği ilkelerine dayalı bir ortam sağlamak konusunda başarılı görünüyor. Ancak, fırsat eşitliğinin önemini anlamayan ya da bu konuda kararsız kalan küçük bir grup da mevcut. Okul yönetimi, bu öğrencilere fırsat eşitliğinin ne denli önemli olduğunu anlatan bilgilendirme etkinlikleri düzenleyebilir veya okul içindeki fırsat eşitliği uygulamalarını daha görünür hale getirebilir. Bu şekilde, öğrenciler arasındaki farkındalık daha da artırılabilir. Öğrencilerin bu konuda daha fazla duyarlı ve bilinçli hale gelmesi, okulda daha adil ve kapsayıcı bir eğitim ortamı yaratılmasına katkı sağlar.

Okulun fiziksel ortamı, öğrencilerin büyük bir kısmı için eğitimdeki verimliliklerini ve okulda kendilerini nasıl hissettiklerini doğrudan etkileyen önemli bir faktör olarak öne çıkıyor. Öğrencilerin çoğunluğu, okulda rahat bir ortamda bulunmanın, eğitim sürecinde daha iyi bir deneyim yaşamalarına yardımcı olduğuna inanıyor. Ancak, küçük bir grup için fiziksel ortamın etkisi daha az belirgin olabilir. Okul yönetimi, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre fiziksel ortamı iyileştirme yönünde adımlar atabilir. Bu, okulun daha rahat, sağlıklı ve verimli bir öğrenme alanı haline gelmesini sağlayacaktır.

Araştırma sonuçlarına göre lise öğrencilerin %59'u okuluna kendini ait hissetmektedir. Bu sonuç, normal bir şekilde eğitim öğretime devam eden okullarda eğitim gören lise öğrencilerinden beklenenin altında olmasına rağmen, ilçemizde bulunan iki okulun aynı binayı paylaşması, iki okulunda binalarının kendilerinin olmaması ve sosyal alanların kısıtlı olmasına rağmen beklenenin üstünde olduğu da düşünülmektedir. Bu veri sonucu okulda yapılabilecek düzenlemeler ile zaman içinde artabileceği düşünülmektedir.

En çok dikkat çeken sonuç, 'okulumuzun öğrencileri fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlaması benim için önemlidir.' sorusuna verilen cevaplardır. Diğerlerine oranla %90 'lık bir sonuç ortaya çıkmıştır. Öğrenciler kendilerini daha mutlu hissetmeleri adına bulunduğu okullarında sadece belli bireylerin öne çıkarılmadığı, sorumluluk, görev vb. iş yükümlülüklerinin verilmediği, herkesin adalet ve eşitlikçi olması, imkânların herkese aynı şartlarda görev ve sorumluluk verilmesinin gerekliliğini savunduklarını göstermektedir. Öğrencilerin ergenlik dönemi gereği daha çok sesini duyurdukları, ifadelerini özgürce söyleyebildikleri, kendilerine yapılan davranışları soyut anlamda değerlendirdikleri dönem olduğu için sonucun bu şekilde olması normaldir. Hatta bu davranışlar nedeniyle öğrencilerin sosyal etkinliklere katılımlarında çekimser olması da bu sonucu etkilemektedir. Diğerlerine baktığımızda, farklı sonuç elde ettiğimiz soru ise, öğrencilerden %84'ü okulunun öğrencilere kişisel, sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişiminde kendini destekleyen bir ortam sağlamasının önemli olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler kariyer gelişimleri açısından okullarının kendilerini her yönden gelişimlerine destek sunmalarını beklemekte ve akademik başarılarıyla birlikte kendi kişisel gelişimlerine de katkı sunmalarını istemektedir. Bu gelecek için önemlidir. Okulun sadece müfredatı uygulayan bir yer olmadığına öğrenciler farkındadır ve gerekli düzenlemelerle de imkanlar zorlandığında öğrencilerin bu beklentilerine cevap verilebilir. Okulunun fiziksel ortamının öğrenci açısından kendini rahat hissetmenin önemli olduğu %80'lik bir veri ile ortaya çıkmaktadır. İki okulun da aynı kullanması, kendi binalarının olmaması, öğrenci ve öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle fiziksel imkânları sınırlıdır ve öğretmenlerin yapabilecek ya da uygulayacak etkinlikleri kısıtlaması, günümüzde ergenlik dönemi ihtiyaçlarını kadar çeşitli tesis ya da imkânın gençlere verilememesi nedeniyle bu sonucun çıktığı düşünülmektedir. %73'lük kısımda okuldaki arkadaşlarının kendilerini olduğu gibi kabul ettiğini ve kendilerine saygı duyduklarını belirtmiştir. Bu soruyu destekleyici olarak da bir sorun karşısında bir yetişkinden destek almanın kendilerine iyi geldiği sonucuna da varmaktayız. Genel olarak da öğrencilere değer verildiğinde, etkinliklere katıldıklarında,

gerekli ödül sistemi getirildiğinde ve uygulandığında okula aidiyet duygularının olumlu anlamda pekişeceği düşüncesine varmaktayız. Araştırmamızın son kısmında öğrencilerin okula aidiyet duygularının gelişmesine katkı sağlayan etmenleri ya da verdikleri önerileri incelediğimizde şunlara yer verilmiştir:

Genel olarak araştırma çalışması, üst kurumlarımıza örnek bir çalışma olmaktadır. RAM olarak bu verilerin İlçe MEM ile paylaşılması önem taşımaktadır. Gençler ilçenin ve ülkenin geleceğini temsil etmekte. Onların psikolojik olarak normal bir gelişim sağlamaları ülkemiz olarak büyük önem taşımaktadır. Lise öğrencileri okullarında üst düzey performanslarını okulu severek, benimseyerek, ait olarak yaptıkları takdirde öğretmenlerin, velilerin ve okul idarecilerin de okula, eğitime karşı tutumları olumlu hale gelecek ve daha işbirlikçi, yenilikçi bir düzen kuracaklar.

Araştırma, Beypazarı Kaymakamlığı'na, Beypazarı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne, Okul İdarelerine kaynak olabilir. Beypazarı'nda görev yapan idari amirler işbirliğinde çalıştığında, gençlerin eşit ve adil bir şekilde ulaşabileceği bir sistemle etkinlik, kurs, kariyer günleri vb. okulların bünyesinde sosyal ağlar oluşturduğunda gençlerin de okullarına, kendilerine ve birbirlerine bakış açısının değişebileceğini düşünmekteyiz.

Süreç içinde Beypazarı'nda sosyal imkanlar artırılabilir. Lise öğrencilerinin isteklerine hitap eden uygulamalar uygulanabilir. Okulların her köşesi ve her öğrencisi aktif hale getirildiğinde, hiçbir öğrenci ihmal edilmediğinde, riskli öğrenciler daha aktif bir şekilde okullarında sorumluluk aldığında, öğrencilerin güçlü yönleri açığa çıkarıldığında okullardaki disiplin olaylarının giderek de azaldığını göreceğiz. Öğretmenlere hizmet içi eğitimler kapsamında öğrencilerine sunmaları açısından kurslar düzenlenebilir. Daha çok 'Ergenlerle ve Ailelerle İletişim' konulu eğitimler öğretmenlerin kendilerini revize etmelerini sağlayabiliriz. Daha doğrusu öğretmenler donanımlı hale kendilerini getirebilirler. Buradaki sonuçlar onların öğrencilere ve okula karşı düşüncelerini farklılaştırabilir. Çalışmanın sonunda bulunan, Ek-2'de yer alan kitap ve film önerilerinde de yararlanabilirler. Öğrenciler arası iletişimi düzenleme adına da akran danışmanlığı eğitimleri sıklıkla sınıfların rehberlik hizmetleri planlarında yerini almalıdır. Burada da görev Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlarına aittir. Okullarda yapılan Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurullarının daha aktif ve verimli çalışması, Sınıf Rehber Öğretmenlerinin öğrencileri takip etme ve tanıma sistemlerini oturtmalarını ve dikkatle yapmaları önem arz etmektedir. Okul Psikososyal Müdahale

Ekibi'nin de riskli olayları azaltmak adına daha farklı çalışmalarını okul gündemine almaları gerekmektedir.

Bu araştırma, lise öğrencilerinin okula karşı aidiyet duygularını artıran etkenleri incelemeyi amaçlamaktadır. Okula aidiyet, öğrencilerin okulda kendilerini değerli ve kabul edilmiş hissetmeleriyle bağlantılıdır ve bu duygu, öğrencilerin akademik başarılarını, psikolojik sağlıklarını, sosyal ilişkilerini ve okulda kalma motivasyonlarını olumlu yönde etkileyebilir. Araştırma bulguları, öğrencilerin okula olan aidiyet duygusunu artıran faktörlerin; okul ortamının güvenli ve destekleyici olması, öğretmenlerin öğrencilerle güçlü ilişkiler kurması, okul aktivitelerine katılım, öğrencilere saygı gösterilmesi ve okulun sosyal bağları teşvik etmesi gibi unsurlar olduğunu ortaya koymaktadır. Öneri olarak, rehberlik hizmetlerinin bu etkenleri göz önünde bulundurarak, öğrencilerin okula aidiyet duygularını güçlendirecek programlar geliştirmesi önemlidir. Okulda pozitif bir iklimin oluşturulması, öğrencilerin bireysel farklılıklarına saygı gösterilmesi ve onların katılımını teşvik edici fırsatlar sunulması, aidiyet duygusunun pekişmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, öğretmenlerin öğrencilerle güven temelli ilişkiler kurmalarını sağlayacak eğitimlerin verilmesi, okul yönetiminin ve rehberlik birimlerinin bu süreci destekleyici çalışmaları artırması gerekmektedir. Okullar ve ilçe genelinde tüm kurumlar lise öğrencilerini düşünerek onların beklentilerine, tutumlarına ve düşüncelerine yönelik uygulamalarını işbirliği içinde gerçekleştirdiğinde okula karşı aidiyet duygularının olumlu anlamda gelişeceği fikri bu çalışma sonucu itibari ile görülmektedir.

KAYNAKÇA

Arastaman, G. (2009). *Ankara ili lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Arıkan G. (2015). *Spor lisesi ve Anadolu Lisesi öğrencilerinde okula aidiyet duygusu ve okul yaşam kalitesinin incelenmesi: Güneydoğu Anadolu Bölgesi örneği* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.

Arslan, G. ve Duru, E. (2017). Initial development and validation of the School Belongingness Scale. *Child Indicators Research*, 10 (4), 1043-1058.

Arslan, G. ve Tanhan, A. (2019). Ergenlerde okul aidiyeti, okul işlevleri ve psikolojik uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 33 (2), 318-332.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Bollmer, J. M., Milich, R., Harris, M. J., ve Maras, M. A. (2005). A friend in need the role of friendship quality as a protective factor in peer victimization and bullying. *Journal of Interpersonal Violence*, 20 (6), 701–712.

Bursalı, 2020. Okula aidiyet duygusu ve eğitim öğretim yaşantısında stresle başa çıkma arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 45 (7), 327-354. [http:// dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.42085](http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.42085).

Corey, G. (2008). *Psikolojik danışma kuram ve uygulamaları*. Ankara: Mentis Yayıncılık.

Çelik-Kalkan, C. & Sezgin, F. (2024). Ortaokul ve lise öğrencilerinin okul aidiyeti duygusu üzerine fenomenolojik bir çalışma. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (3), 1860-1877. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1438248>.

Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (4th Ed.). USA: Pearson.

Erikson, E. (1959). *Theory of identity development*. Nueva York: International Universities. Retrieved from. <https://www.bpi.edu/ourpages/auto/2018/11/21/57748242/theory%20of%20identity%20erikson.pdf>.

Erikson, E.H. (1968). *Identity , youth and crisis*. New York : Norton & Company In.

Fredericks, J. A., Blumenfeld, P. C., ve Paris, A. H. (2004). School engagement: potential of the concept, and state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74 (1), 59-109.

Gökdal-AKINCI, Ö. & Düşünceli, B. (2020). Ergenlerin okula aidiyet duyguları ve başa çıkma stratejilerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10 (3), 815-834. <https://doi.org/10.24315/tred.647828>.

Günelan, N. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesini, okula aidiyet duygusunu ve okul iklimini neler etkilemektedir?* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

İhtiyaroğlu, N. ve Demir, E. (2015). Farklı denetim odağına sahip öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *KSBD, Hüseyin Hüsnü Tekışık Özel Sayısı*, 1(7), 281-295.

Kılıçoğlu, G. (2014). *İngiltere 'deki öğretmenlerin çok kültürlü öğretim yeterlilikleri ile Türk öğrencilerin kültürleşme tercihlerinin okula aidiyet duygusu ve akademik başarıyla ilişkisi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Kılıçoğlu, G., Acat, M. B. ve Karadağ, E. (2015). İngiltere'deki Türk öğrencilerin kültürleşme tercihleri ve bu tercihlerin okula aidiyet duygusuyla ilişkisi. *Sosyoloji Dergisi*, 3 (30), 195-225.

Maslow, A. H. (1962). *Towards a psychology of being*. Princeton: D. Van Nostrand Company.

Millî Eğitim Bakanlığı (2013). Ortaöğretimde sınıf tekrarı, okul terk sebepleri ve örgün eğitim dışında kalan çocuklar politika önerileri raporu.

Newman,B., Lohman, B.J. ve Newman, P.R. (2007). Peer group membership and a sense of belonging their relationship to adolescent behavior problems. *Adolescence*, 42 (166), 241-263.

Osterman, F. K. (2000). Students' need for belonging in the school community. *Review of Educational Research*, 70 (3), 323-367.

Özdemir, S. ve Sağkal, S.A. (2016).Ergenler için kısa okulda öznel iyi oluş ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*,17 (2), 333-350.

Özgök, A. ve Sarı, M. (2016). Ortaokul öğrencilerin okula aidiyet duygusu ve arkadaş bağlılık düzeyi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (3), 71-86.

Şahan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

UNESCO, (2020). Küresel Eğitim İzleme Raporu. <https://www.unesco.org/en/articles/global-education-monitoring-gem-report-2020>.

Ümmet, D., Doğan, S., & Kemahlı, H. P. (2019). Lise öğrencilerinin okula aidiyet duyguları ve sosyal iyi oluşları üzerine bir karma araştırma. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10 (17), 1625-1663.

Ek 1. Lise Öğrencilerinin Okula Aidiyet Duygusuna Yönelik Anket Çalışması

Öğrenci Bilgi Formu

Sevgili Öğrenciler; bu çalışma “Lise öğrencilerinin okula aidiyet duygusunun çeşitli değişkenlere göre ilişkisini” saptamak için yapılmaktadır. Vereceğiniz cevapların sizlerin fikirlerinizi yansıtıyor olması son derece önemlidir. Vereceğiniz cevaplar bilimsel etik çerçevesinde değerlendirilecektir. Çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Beypazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi

KİŞİSEL BİLGİLER

Size uygun seçeneğin önündeki parantezin içine çarpı işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz : ()Erkek ()Kız

2. Okuduğunuz okulun adı: () Nurettin Karaoğuz Vakfı Anadolu Lisesi ()Beypazarı Anadolu Lisesi

3. Sınıfınız : ()9.Sınıf ()10.Sınıf ()11. Sınıf

OKULA AİDİYET DUYGUSUNA YÖNELİK SORULAR

1. Kendimi okuluma ait ya da okulumun bir parçası olduğumu hissederim.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
2. Okulumda olduğum zamanlar kendimi huzurlu, olumlu duygular içinde hissederim.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
3. Okulumuzun etkinliklerine katılmak benim için önemlidir.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
4. Okulda katıldığım, görev aldığım etkinlikler sayesinde kendimi okuluma ait hissederim.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
5. Bir problemle karşılaştığımda okulumdan yetişkin desteği almak benim için önemlidir.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
6. Okulumuzun öğrencilere kişisel sosyal, akademik başarı ve kariyer gelişimimizi destekleyen bir ortam sağlaması benim için önemlidir.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
7. Okuldaki arkadaşlarım beni olduğu gibi kabul eder ve bana saygı duyar.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
8. Okul idaresinin öğrencilerin tutumları, davranışları, aldığı başarılar karşısında değerlendirme sistemi benim okuluma karşı duygularımı olumlu hale getirmektedir.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım
9. Okulumuzun öğrencileri fırsat eşitliği sunarak bir eğitim öğretim ortamı sağlaması benim için önemlidir.
()Evet ()Hayır ()Kararsızım

10. Okulumuzun fiziksel ortamı kendimi rahat hissetmem için önemlidir.

()Evet ()Hayır ()Kararsızım

11. Sınıf arkadaşlarının ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlar? Açıklayınız.

12. Öğretmenlerinizi ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlar? Açıklayınız.

13. Okul idaresinin ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlar? Açıklayınız.

14. Okul ortamında ne tür fiziki ve sosyal imkanlar ne tür tutum ve davranışları okula aidiyet duygunuzun güçlenmesine katkı sağlar? Açıklayınız.

Ek 2. Okul İdarecileri ve Öğretmenlere Yönelik Film ve Kitap Önerileri:

FİLM ÖNERİLERİ:

- Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society) (1989)
- Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par) (2007)
- Koro (Les Choristes) (2004)
- Eğitim Rita (Educating Rita) (1983)
- Okul (Entre les murs) (2008)
- Hep Yanınızdayım (Lean on Me)
- Billy Elliot (2000)
- Mona Lisa Gülüşü (Mona Lisa Smile) (2003)
- 3 İdiots (3 Aptal)
- Yeryüzündeki Yıldızlar - Her Çocuk Özeldir
- Good Will Hunting / Can Dostum
- Goodbye Children / Elveda Çocuklar
- Sevgili Öğretmenim
- Black
- The Class / Sınıf
- Kahvaltı Kulübü
- Unutulmaz Titanlar
- Detachment
- Tehlikeli Oyun
- Benim Dünyam
- Masum Hamleler
- Özgürlük Yazarları
- Akeelah and the Bee
- Babam ve Ustam
- Kalk ve Diren
- Fil
- Kara Tahta
- İmparatorlar Kulübü
- 50 Cesur Kemancı
- Sakıncalı Düşünceler

KİTAP ÖNERİLERİ:

Kitap Adı:

Öğretmen Olmak
Benim Adım Öğretmen
Duygusal Eğitim
Başarısızlığın Olmadığı Okul
Küçük Ağaç'ın Eğitimi
Emile ya da Eğitim Üzerine
Ezilenlerin Pedagojisi
Dünyayı Değiştiren Beş Denklem
Duygusal Zekâ
Beyaz Zambaklar Ülkesinde
Çocuklara Adanmış Hayatlar
Aptallaştıran Eğitim
Doğadaki Son Çocuk
Eğitimde Bireysel Farklılıklar
Bir Bilim Adamının Romanı
Bir Yetişkin Yaratmak
Eşekli Kütüphaneci
Çocuğum Okulu Sevmiyor
Dünya Okulu: Eğitimi Yeniden Düşünmek
Hayata Hazır Gençler Yetiştirmek
İçimizdeki Çocuk
Limon Ağacı
İletişim Çatışmaları ve Empati
Üniversite (Bir Dekan Anlatıyor)
Bir Çocuk Nasıl Bilim İnsanı Olur?
Şiddetsiz İletişim
Öğretmenliğin Dönüşümü
Millî Kültür Meseleleri ve Maarif Davamız
Etkili İnsanların Alışkanlığı
Bitmeyen Gece
Öğretmen

Yazarı:

Doğan Cüceloğlu & İrfan Erdoğan
Nurten Akkuş
Gustave Flaubert
William Glasser
Forrest Carter
Jean Jacques Rousseau
Paulo Freire
Michael Guillen
Daniel Goleman
Grigoriy Petrov
Galip Uyar
John Taylor Gatto
Richard Louv
Yıldız Kuzgun
Oğuz Atay
Julie Lythcott-Haims
Fakir Baykurt
Peter Gray
Salman Khan
Mel Levine
Doğan Cüceloğlu
Sandy Tolan
Üstün Dökmen
Henry Rosovsky
John Brockman
Marshall B. Rosenberg
Ahmet Yıldız
S. Ayverdi.
S.R. Covey
M. Enç
Frank Mccourt

Eğitim-Bir Kitle İmha Silahı	J. T. Gatto
Ezilenlerin Pedagojisi	P. Freire
Gençlerle Başbaşı	Ali Fuad Başıgil
Okulsuz Toplum	Ivan Illich
Öğretmen Olmak	İsmail Hakkı Mirici
Öğrenci Merkezli Eğitim	Terry Doyle ve Todd Zakrajsek
Motivasyon: Bir Eğitim Gerçeği	Johnmarshall Reeve
Sınıf Yönetimi ve Disiplin	Linda Albert
Etkili Öğretim Sanatı	Donald Finkel
“Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarla Çalışma Kılavuzu” – Mary E. McLean	
“Eğitimde Bireyselleştirilmiş Öğrenme” – Carol Ann Tomlinson	
“Özel Eğitimde Materyal Geliştirme ve Uygulama” – Selma Kızıldemir	
“Otizmle Baş Etme Kılavuzu” – Temple Grandin ve Sean Barron	
“Zihinsel Engelli Çocuklarla Eğitim” – Mehmet Aksoy	